

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climates

124

Anul 14

aprilie 2020

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca

Director imagine: Anton Gagi

literare

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

Semnează în acest număr

Cezar Ivănescu/ Poeme...3
Gheorghe Valerică Cimpoca/ În căutarea adevărului(42)...4
Costinel Petrache/ Un poem...5
Dragoș Niculescu/ Impasurile fenomenologice (6)...6
Cristian Petru Bălan/ Poeme...8
Paul Leibovici/ Sfântul mormânt...9
Marian Nencescu/ Din cugetările unui mistagog...10
Anton Găgiu/ La răsărit e apusul (13)...11
Raul Anchel/ Scurtă trilogie a iubirii părintești...13
Magdalena Brătescu/ „Gigel” de Alexandru Popa
Delia Stăniloiu/ Poezii...16
Ștefania Oproescu/ Irealitatea feminină...17
Gheorghe Constantin. Nistoroiu/ Ion- Aurel Pop și...8
Dorel Șor/ Pictură și narațiune...19
ITHACA/ Colaj liric...20
Ion Iancu Vale /Despre năpraznica fobie a lui...21
Al. Florin Țene/ Orce călimară poate deveni o...22
Claudia Voiculescu/ Câte ceva despre A. P. Cehov...23
Gheorghe C-tin. Nistoroiu/ Armonii de primăvară...24
Liana Nicolae/ Poeme...25
Elena Buică/ Corona virus(Covid-19)...26
Livia Ciupercă/ Cu pictorul Costin Petrescu...27
Valeriu Râpeanu/ Cronică literară/ Abur de vis...29
Victor Atanasiu/ Programul de auto cumințire al...30
Anca Sîrghie/ Un eveniment literar internațional...32
Ion Teodor Palade/ Caiet de școlar...33
Ami Oteanu/ Tărâmul macilor lila...34
Daniel Roxin/ Nobil dac în București...36
Constantin Miu/ Gh.A.Neagu maestru al ironiei...37
Constantin Stancu/ Călătorie spre lumi viitoare...38

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 -
PENTRU DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.
Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel,
Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova,
Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca
Colegiul redacțional: Anton Găgiu, Emil Stănescu, Florea
Turiac, Gabriel Mihalache, George Piteș, Vasile Didoacă Dojana,
Grigore Grigore, Ion Teodor Palade, Romulus Gandy Georgescu

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamal Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Șor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Mihaela Loredana Mușetescu, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LANOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X
Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni
Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu

Cezar Ivănescu

(1941 - 2008)

La Baaad

! mă trezesc adesea visînd
următoarea scenă: Baaadul
e asediat de intruși : într-o
clădire sînt ultimul apărător
care mai rezistă atacatorilor :
într-un hol imens cu pardoseala
neagră gudronată
ca a unui platou de filmare,
înaintează cu o armă
automată în brațe : cîțiva
intruși trag în mine în
plin ; sînt ciuruit,
cu ultimele puteri înaintează
însă și scuip pe fața primului
intrus îndreptat spre mine
cu ultimul efort al
plămînilor un val de sînge
care-i acoperă toată față :
nu m-am întrebat niciodată
dacă este posibil ca un ins
ciuruit să mai poată scuipa
un val imens de sînge în
fața cuiva dar imaginea
în sine mi-a plăcut, s-a
implantat în mazochismul meu
de zile mari, și-mi
revine cu forța
reiterată a unui onanism
juvenil... firește
aceasta este doar imaginea
centrală, pentru că visul
în sine are variațiuni infinite,
scena aceasta fiind
cînd punctul unui fatal
deznodămînt, cînd începutul
unui calvar care
se continuă cu... !

Agamemnon (Zile)

! o întîmplare
la fel cu celelalte
(puțin mai absurdă)
e și moartea noastră
pe care-o acceptăm
în cele din urmă

pentru că altfel viața
nu ne-o putem închipui:
și morții doriți într-atîta
cu mîna absenței
cele mai pure
își încing în jurul frunții
atributul imortalității:
vecinic dornic
să-și oglindească fața
sufletul nostru
cere moartea
în fiecare noapte !

JEU D'AMOUR (In somno)

! dormeam subț
Pomul Vieții, rainic Pomn,
cînd s-a-ndurat în mine Sfîntul Domn
și trupul de genune mi-a deschis
rîndindu-mă adînc în somn și-n vis
și te-am pierdut, femeia mea, de cum
cu ochiul meu de rană te văzum,
streină sfîntă precît Sfîntul Domn
de-acum, de-acum
numai în vis și-n somn,
izvorătoarea mea de crunt haviz,
de-acum, de-acum
numai în somn și-n vis,
streină sfîntă precît Sfîntul Domn,
de-acum, de-acum
numai în vis și-n somn !

Gladiator

! îmi pot schimba vestmintele
tonsura părului și armele
pot chiar părea un ins ca orișicare
mă ajută enorm și fața mea,
comună, poate fi a oricui,
nici distincție aristocratică
și nici sigiliul acuzat al rasei :
un amestec : un pumn
nevolnic de țărînă,
îmi pot schimba și stilul de luptă
dar nu pot în nici un fel să-mi
schimb Destinul:
să nu mă mint pe mine însumi
trăim vremuri fără ambiguități,
la Roma,
(doar în privința asta) :
fac parte dintre-acei ce-s însemnați
să moară, să-și dea duhul,
moartea mea e programul meu zilnic,
împărțită pe ore,

o măsur și-o privesc în față...
de n-ar veni împrevizibilă
cum e memoria anilor mei de tinerețe
cînd plînsul în ungherul încăperii
ca o celulă mă doboară...
unii, veniți din Orient
(aceștia știu să facă tot ce-i fatal
comerț al minții
și-o anume senzualitate)
îmi sugerează să mă detașez
acesta-i jocul care-l joacă și Divinul,
iluminarea cugetului care vede totul
și bunătatea inimii care acceptă :
accept și eu:
cu mine însumi plin de cruzime !

Jeu d'Amour (Descîntec)

! pentru ce tu, Suflete
să te-atingă mîmile
care numa rană-ți fac,
care blînde te prefac
în izvor de plînsese?
! pentru ce tu, Soare Sfînt,
îți lași fața pe pămînt
s-o ntunece florile
s-o mînnince ierbile
legănate de-un mormînt?
! pentru ce tu, Dumnezeu, lași
să-nnegur chipul tău
cu negură și ceturi
să-ți fac fața ta de crețuri
cum ți-ar fi de lume rău?
! pentru ce tu, Suflete,
să te-atingă mîmile
care numa rană-ți fac
care blînde te prefac
în izvor de plînsese?
! pentru ce să suferi iar
trupul meu de chihlimbar?
ardere-ai numai de foc
cu Mortița la un loc
și cu Soarele zadar !

În căutarea adevărului (42). Învierea Domnului Iisus Hristos și nemurirea omului

„Oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac.” (Ioan 11, 26)

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Nu este o întâmplare că omenirea trece prin momente de cumpănă acum la începutul anului 2020, când asupra ei s-a abătut unul dintre cei mai ucigători viruși, apărut la sfârșitul anului 2019, denumit COVID-19. Acesta a apărut ca o consecință a faptului că omul nu a ținut cont de-a lungul istoriei sale scurte de nimeni și de nimic, a luat în derâdere cuvintele lui Iisus și a nesocotit universul care-l înconjoară. Ciudat pentru omenire este cât de repede a schimbat prioritățile, cât de repede a învățat să prețuiască clipa și cât de mult s-a îndepărtat de lucrurile ce contează cu adevărat. Sub amenințarea celui mai perfid virus, omenirea și-a însușit o lecție prețioasă – **lipsa de respect față de tot ceea ce ne înconjoară ne face acum să plătim pentru aroganța de a ne fi crezut superiori și invincibili...** Omul s-a crezut dominatorul și stăpânitorul universului și că nimic nu-l poate opri din marșul „triumfal”. Nu a crezut că „un inamic invizibil” poate sta în calea lui. În goana de îmbogățire omul a depășit orice limite de bun simț, atacând planeta din toate direcțiile și este în pericol de dispariție prin autodistrugere. Omul consideră că evoluția lui se datorează numai inteligenței lui și a cercetărilor și descoperirilor făcute numai de el. Cu toate că nu are cunoștințele și puterea creatorului, omul se consideră capabil să stăpânească tot universul, de la natura înconjurătoare și ființele vi de pe Pământ și până la alte planete sau sisteme solare. Pentru ambițiile sale omul a exploatat și exploatează toate resursele planetei Pământ acumulate în timp îndelungat, nelăsând urmașilor nimic. El a pus în pericol mii de specii de plante și animale care sunt pe cale de dispariție și care au rolul lor benefic asupra naturii. Omul uită că este trecător pe acest Pământ și că este

una din ființele cu cele mai scurte existențe, în timp ce alte specii au supraviețuit mult mai mult. Dumnezeu, cu o performanță divină, ce împarte tuturor cu bucurie iubirea Lui eternă și sacră a făcut omul într-o Divină armonie cu El. Omul a fost creat ca o ființă supremă care să stăpânească peste toate lucrurile și ființele de pe Pământ și să trăiască în armonie cu ele. De la Creator, omul a avut libertate în tot ceea ce face cu condiția să nu mănânce din „**pomul cunoștinței binelui și răului**”, adică să nu cunoască „**totul**”, căci nu are nici capacitatea și nici puterea creatorului. Un lucru cert este că a luat decizia aberantă de a se desprinde de creație, încercând s-o păcălească și să se plaseze peste aceasta. Nici nu a evoluat suficient de mult și omul a dat de gustul puterii și a plăcerii. A priceput repede că poate domina până și propria specie pe care o poate folosi în scopul îmbogățirii. A mers până acolo încât se folosește de crime împotriva semenilor, fiind singura specie care își omoară semenii. Omul a inventat și formula „**dezbină și stăpânește**” folosindu-se de slăbiciunea unor semeni care pentru „**o mână de arginți**” fac tot ce li se cere. A fost un moment de răscruce în evoluția omului, când omul a decăzut atât de mult încât nu mai avea nici o speranță. Omul devenise, ca toate lucrurile din univers, materie spre o evoluție „**moartă**”, adică încremenită în timp și spațiu, fără nici o perspectivă de nemurire.

Atunci a intervenit Dumnezeu - Creatorul, care a mai dat o ultimă șansă omului. A fost cel mai important moment din istoria omenirii când Iisus, fiul lui Dumnezeu, s-a pogorât din ceruri și S-a sălășluit în pântecul Fecioarei Maria, a devenit Om, s-a sacrificat pentru oameni, ca în ziua de Paști să învie și să se înalțe la cer. O dată cu el a adus omenirea la vechea vrednicie a nemuririi pe care a gândit-o încă de la crearea Universului și a Omului. Câteva lucruri simple ne-a pretins Iisus în schimbul unei vieți veșnice în cer (nu pe Pământ) și anume: să credem în El, să-l iubim și să-l urmăm, să ne iubim aproapele ca pe noi înșine. Sărbătoarea învierii Domnului nostru Iisus Hristos cade de obicei în luna

aprilie, în prima lună plină după echinocțiu de primăvară. Coincidență sau nu, vârful pandemiei gripei virusului COVID-19 cade în jurul sărbătorilor pascale pentru toți credincioșii de pe planetă. Poate Dumnezeu ne-a pus la încercare credința și speranța în viața de apoi prin învierea fiului său Iisus Hristos și ridicarea la cer, pe care cei mai mulți dintre oameni o neagă cu vehemență. Învierea Domnului Nostriu Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, numită și sărbătoarea Paștilor, adică ziua în care răul și viclenia vor fi lăsate deoparte, îmbrăcând haina adevărului și a bucuriei, este cea mai veche sărbătoare a creștinătății. Este sărbătoarea care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. Drept aceasta, bucurându-ne peste fire, prăznuim, cu strălucire, învierea, închipuind bucuria cu care s-a îmbogățit firea noastră prin îndurarea milostivirilor lui Dumnezeu. Din infinitul Creatorului cu lumini depline și cu întineric pentru aliniere, El răspândește și împrăstie cu lumină pură peste Universul creat ca semn al existenței. Lumina trimisă către toate punctele universului nu are înapoiere, căci este energia care ține universul în existență. Și noi oamenii suntem beneficiarii acestei lumini și dacă suntem pe recepție o preluăm și o transmitem mai departe folosind-o ca o lumină sacră. Dându-ne unul altuia lumina sacră de înviere, prăznuim și risipirea vrajbei, arătând prin aceasta unirea noastră cu Dumnezeu și cu îngerii Săi. Poate că o dată cu coborârea luminii sacre din cer, aceasta va „arde” și virusul care a pus stăpânire pe planeta noastră. Omenirea se poate întoarce la o viață normală în care oamenii vor trăi în pace și iubire. Dar, pentru acest lucru trebuie, să fim buni credincioși și să ascultăm învățăturile bisericii prin reprezentanții ei care spun că: **„Biserica ne îndeamnă să nu uităm cât de mare este lumina și sfințenia jertfei și cât de necesară este lucrarea de vindecare și înnoire a umanității, bolnavă de ură și violență, de lăcomie și aroganță, de intoleranță și indiferență, de multe alte forme ale morții fizice și spirituale. Astăzi, când societatea umană se secularizează tot mai mult, sfinții din toate timpurile, dar mai ales cei din timpul apropiat de noi, ne învață că, dacă uităm pe Dumnezeu, vom uita repede și dimensiunea sacră a vieții umane, iar responsabilitatea față de om se va diminua tot mai mult. În fața tentației omului egoist de a stăpâni peste ceilalți oameni, sfinții ne învață să descoperim iubirea smerită a lui Hristos pentru toți oamenii, iubire care nu înșală și nu umilește niciodată pe nimeni, ci vindecă și înalță persoana umană creată după chipul lui Dumnezeu (Preafericitul Daniel – Patriarhul bisericii**

ortodoxe române)”. Să sperăm că și anul acesta Dumnezeu va întoarce fața spre noi și ne va trimite lumina binefăcătoare din cer spre a ne păzi și a ne ajuta în lupta cu orice dușman care pune în pericol viața omenirii. Depinde de noi oamenii cum primim această lumină și cum o folosim. Lumina reprezintă dovada că Iisus Hristos a înviat și numai cei orbi în credință nu o văd. De aceea, trebuie să spunem răspicat și din toată inima **„Hristos a înviat!”, iar cel ce aude acest Adevăr să răspundă cu **„Adevărat a înviat!”**. Sperăm că lumina va străluci peste noi și ne va arăta calea de urmat. Trebuie să lăsăm în spate trecutul și să privim în față către viitor. Trebuie să luăm atitudine față de toate lucrurile care ne înconjoară, să renunțăm la toate ambițiile de îmbogățire și de mărire. Trebuie să luăm măsuri urgente de vindecare atât a noastră cât și a planetei pe care locuim. Trebuie să ne apropiem unii de alții și noi toți de natură. Acest lucru înseamnă iubire, iubire și iarăși iubire față de Dumnezeu, cel care ne trimite lumină în permanență din lumea necreată, lumina știută numai de El. Deschideți-va inimile și primiți-o.**

Va urma

Sfidând coronavirusul

Costinel PETRACHE

*ne-am revăzut după atâta vreme,
un geam ținea distanța dintre noi,
nu-nțelegeam ce rele teoreme
ne tot întorc secunde- napoi*

*ne-mbrățișam ca-ntr-o nemărginire,
așa părea sorbindu-ne sfârșiți,
ne sărutam privire cu privire
și-i ignoram pe regi și răzvrătiți*

*ne potopeam în sufletul pereche,
se zbuciumau dorințele în van,
n-avem nimic comun cu lumea veche,
dar nici cu lumea-n care existam*

*ne-am sărutat doriți de revedere,
în lava buzelor ce clocoteau
chiar geamul s-a topit de-atâta vrere
în care împreună se topeau*

COMPLETĂRI LA „IMPASURILE FENOMENOLOGICE ȘI CONDIȚIA TRANSCENDENTALĂ”

Dragoș NICULESCU

Continuare
din numărul 122

6. Fenomenologia husserliană în calitate de filozofie lipsită de ontologie.

Referitor la raporturile fenomenologiei cu ontologia, Ricoeur ia în calcul și o a treia posibilitate pentru fenomenologie, în afara stării de conflict cu o ontologie, sau stării de aproape desființare într-o ontologie, și anume aceea de a fi reducția radicală a oricărei ontologii posibile; aceea în care ființa sau ființarea n-ar mai fi nimic decât ceea ce apare omului și prin om. El se întreabă: “Fenomenologia lui Husserl nu ar fi oare un uriaș efort de patruzeci de ani de a elimina ontologia, atât în sensul clasic, moștenit de la Platon și Aristotel și păstrat de Descartes și de Kant, cât și în sensul hegelian sau heideggerian? Nu s-ar îndrepta ea spre o filozofie fără absolut?” În acest punct, Ricoeur aduce în discuție un excelent studiu consacrat de Pierre Thévenaz lui Husserl și posterității sale spirituale, intitulat “Ce este fenomenologia?” și care este o parcurgere valoroasă a bibliografiei mișcării fenomenologice (Husserl, Heidegger, Sartre, Merleau-Ponty) și, în același timp, o introducere simplă și pătrunzătoare a intențiilor, metodelor, temelor și rezultatelor fenomenologiei. Concluzia lui Thévenaz este aceea că “patosul” metodei lui Husserl îl reprezintă dorința unei filozofii lipsite de ontologie. Reducția fenomenologică, care conduce la eu, nu mai este considerată o renegare; ea reprezintă

actul global de ruptură aplicat relației noastre cu lumea, și nu numai unei anumite părți din cunoaștere, “dar această ruptură nu separă, la rândul ei, o pretinsă realitate interioară de realitatea așa-zis exterioară, la fel cum am deosebi o regiune de alta, dimpotrivă, ea scoate la iveală raportul nostru autentic cu lumea, relația noastră intențională, relație care rămîne ascunsă în atitudinea noastră naturală”.

De aici, se desprind mai multe direcții de apreciere. În primul rând, din punctul de vedere al intenționalității, a întemeierii intenționale a actelor și funcțiilor conștiinței, conceptul de realitate în sine, sau de obiect absolut, devine absurd, în orice caz de neconceput. În al doilea rând, Ideea (cea carteziană, de exemplu) unei conștiințe închisă în sine, care nu va percepe lumea însăși și care ar avea ca primă sarcină să se asigure de perceperea corectă a realității “în original” este, de asemenea, exclusă. Iar după “depășirea” fenomenologiei de către Heidegger, care urcă de la Dumnezeu la Divinitate, de la Divinitate la Sacru și de la Sacru la Adevărul Ființei, se ajunge la existențialismul francez, care îi apare lui Thévenaz ca o radicalizare a fenomenologiei lui Husserl, dar în linia gândirii sale. Cum altfel putem privi conștiința sartriană, golită de sine și de în sine, situată cu totul în afara sinelui, decât ca pe o hiperreducție a conștiinței husserliene?

Alături de Sartre, dar diferit în concepție, Merleau-Ponty continuă ultima filozofie husserliană, căci, neacceptând ruptura sartriană de lume, înțelegând reducția în sensul ei profund, de distanțare care ne asigură de imposibila noastră îndepărtare față de lume și care ne învață că aparținem lumii, ne reangajează universal în lume și reasează lumea vieții ca teren teren prealabil al tuturor științelor, al tuturor adevărilor și al judecății înseși. Această dublă ipostază a fenomenologiei apare ca derutantă, iar Ricoeur se întreabă, foarte pertinent, în cazul că schema dezvoltării fenomenologiei, prezentată mai sus, este corectă, dacă această descendență dublă și contradictorie a lui Husserl, cu radicalizarea reducției în sensuri diferite, nu pune sub semnul întrebării coerența proiectului fenomenologiei husserliene, care ar putea conține două proiecte pe cale de excludere: “Ne punem întrebarea dacă existențialismul nu dezvăluie o lacună ascunsă a înseși fenomenologiei lui Husserl și dacă nu întâlnim aici motivul ezitărilor sale de a publica aplicațiile efective ale metodei și cauza scrupulelor lui retrospective în privința lucrărilor publicate, care

rămân pur programatice, ca Ideea I, care dezvoltă îndeosebi o interpretare filozofică a metodei, sau ca *Meditațiile carteziane*. Problema este de mare importanță și, din păcate, asemeni altora, rămâne deocamdată deschisă. Cel mai probabil este ca un răspuns cât de cât lămuritor pentru statutul fenomenologiei să vină dinspre existențialism. Sau poate că fenomenologia nu poate fi fondată decât de ceea ce o limitează.

7. Divinul, între cogito-ul decartian și alter ego-ul husserlian.

Husserl și Descartes. Dacă la Descartes, Dumnezeu transcende cogito-ul, la Husserl, ego-ul transcende alter ego-ul, Husserl căutînd într-o filozofie a intersubiectivității fundamentul superior al obiectivității, pe care Descartes îl caută în veracitatea Divină. Limitele pretenție de absolut al cogito-ului cartezian, închis în sine, depinde de lume, nu este însă depășit de pretențiile modelului fenomenologic, căci constituire transcendentă celuilalt în imanentă sferei mele proprii este ori o iluzie, ori utopia puterii conștiinței creatoare asupra conștiinței generice. În timp ce Descartes acordă dublu sens existenței lumii prin cogito, care susține domeniul gândirii, dar și prin Dumnezeu, care susține creația, Husserl susține un singur mod de legitimare a existenței și a lumii, cel care aparține conștiinței proprii – „lumea nu este pentru mine decât ceea ce există și este valabil pentru conștiința mea într-un alt fel de cogito”; „eu nu pot acționa și emite judecăți de valoare în nici o altă lume decât în cea care își găsește în mine și primește de la mine sensul și validitatea sa” – și care transformă problema ontologică într-o problemă epistemologică.

8. Diferența dintre Kant și Husserl la nivelul interpretării intenției și intuiției.

Din nou, Kant și Husserl. O înrudire ai cărei membri, deși purtători ai unor personalități distincte, par a se legitima unul prin celălalt, chiar dacă aceasta se realizează prin distincție, la nivelul intenției și intuiției. Se ridică chiar întrebarea dacă fenomenologia lui Husserl, care a servit drept ghid și revelator pentru o fenomenologie descriptivă a kantianismului, nu trebuie să fie examinată, la rîndul său, din punctul de vedere al ontologiei kantiene. Diferența fundamentală dintre Kant și Husserl se înregistrează la nivelul intenției și intuiției. Kant

deosebește radical „raportarea la ceva” de viziunea a ceva. Această concepție a kantianismului nu are corespondent în fenomenologia husserliană. Ca și neokantienii, Husserl a pierdut măsura ontologică a fenomenului, totodată pierzînd posibilitatea unei reflecții asupra limitelor și fundamentului fenomenalității. În legătură cu funcția rațiunii, ea diferă total la Kant și Husserl: la Kant, rațiunea reflectă asupra „sensului” categoriilor în afara cîmpului de acțiune empirică; la Husserl, rațiunea, asociată cu termeni precum realitatea și adevărul, este o comparare a fiecărui tip de semnificație (lucrul perceput ca atare, lucrul imaginat, judecat, voit, simțit ca stare) cu evidența originală a tipului corespondent. Din acest moment, fenomenologia va miza totul pe conceptul de evidență originală, fie că această evidență este perceptivă, categorială sau altfel. Cu toată diferența dintre ele, nu putem să nu remarcăm pregnanța a ceea ce au comun cele două critici: este vorba de idealitatea abstractă, care trimite la esență.

Conceptul de evidență originală reprezintă în sine un sens prim al unei semnificații epurate de conjuncturile, ocurențele și determinantele empirice care îi deturneză ipostaza ontologică de la o prezență întemeietoare. Iar „sensul” kantian al categoriilor reprezintă semnificarea activă, pură și fundamentală a acestora. Putem astfel concluziona că prin idealitățile superpozabile care marchează punctul-zero, polul magnetic al fiecăreia dintre ele, cele două concepții se întîlnesc, așa cum este și firesc, în dimensiunea lor întemeietoare și coordonatoare – cea transcendentală. Ricoeur spune: „la Kant, intuiția trimitea la rațiune (Denken), care o limita; la Husserl, „simplul fapt de a gândi” trimite la evidența care împlinește. Problema plenitudinii (Fülle) a înlocuit-o pe cea a limitei (Grenze). Definind adevărul prin evidență și realitatea prin original, Husserl nu se mai confruntă cu vreo problemă a în sine-lui”.

Va urma

MARELE ADEVĂR (Poeme)

Cristian Petru BĂLAN

PRIN TREMUR LUNG DE INIMI...

Prin tremur lung de inimi, sub flăcări mari de doruri,
Prin golul plin al clipei arzând adeseori,
Din val în val, pe lacul străluminat de flori
Zbor gândurile noastre venind în stoluri, stoluri...

Atunci privesc spre tine și-amurgul se-ntețește
Când lacrimi ne-nțelese candorile și-aprind
Ca roua miruită de luna răsărind,
Dar taci și-ncet mă mângâi când liniștea domnește.

Eu tot mă-ntreb: tăcerea ce oare-ar vrea să spună?
Sau ea-i chiar dialogul cu liniștea din jur?
Ori nu e nicio taină ci-i doar misterul pur
Amplificat de cerul ce curge-nspre lagună.

De ce te temi, iubito? Căci știi prea mult de-acuma.
Natura-n jur vorbește chiar și prin ce simțim.
Prin vene, foc din cosmos ne toarnă să iubim
Și fac din noi Vezuviu clocotitori ca spuma...

Atâta foame-i strânsă în lumea asta tristă
Și-n înghețării arbori și-n oameni și-n simțiri,
Încât le-aprind iubirea cu lave-n clocotiri,
Căci fără ea viața nu cred că mai există.

Dar să fim drepți, iubito... Noi vom sfida destinul
Schimbând macazul lumii, fiind chiar optimiști.
Avem o viață-n față - și-atunci de ce-am fi triști?
Va fi o viață lungă (de-i facem clipei plinul!)...

Imaginează-ți traiul de astăzi înainte:
Noi vom călca pe aur, deși al nostru nu-i.
De fapt, tu ești tezaur și poți oricui să-i spui
Că-s bogătașul lumii prin tine, ia aminte!

Avem ocean de stele și laude aprinse,
„Grădini de curcubeu și ceruri fără nori”,
Precum spuneau poezii uitați adeseori.
Avem și flori și parcuri, și munți cu creste ninse.

Avem concerte gratis de păsări cântătoare,
Avem doine duioase de plâng îngerii-n zbor;
Avem dealuri și văi cu flori pe-al lor covor,
Avem foșnet de frunze din codri sub topoare...

Avem slăviri și ură până în dreptul porții,
Avem, avem de toate! De-aceea azi te chem.
Avem și mari speranțe? Avem și nu avem...
Dar vom fi-n veci alături, chiar de pierim cu toții!

ÎMPLINIRE

Bolta-ntreagă cu vii stele s-a topit în ochii tăi,
Iar acum mă invadează și-mi aprind vise-scânteii,
Încât raiul tot se scurge peste-a vieții mele văi
Transformate-n lumi de pace, de-armonii și epopei...

Sărbători itinerante-s toate vorbele ce-mi spui -
Spre altare mari de aur mă înalță toate, simt!
Metafizic, mă transformă și-n speranțe mă transpui,
Căci renasc din dulci ecouri ce le-aud și le consimt.

Temeralele cuvinte se întorc în fapte-acum
Desrădăcinând vulcanii ce răsuflă printre noi -
Colierele de gesturi azi fructifică, oricum,
Și spre-un viitor ferice ne luăm zborul amândoi!

SE-APRIND ETERNE RAZE...

Se-aprind eterne raze în ființa mea de vise,
Sclipirea lor crescândă mă-nvăluie-n doiniri
Curgând printre portaluri de glorie larg deschise
Spre-un cer cu flori de gânduri și pure re-nnoiri.

Le-am zis în taină: fie! - în valuri mari să vină
Să-mi spele țărul vieții de-ascunsele dureri
Ce-mi traversează umbra-n vibrații ce se termină
Cu o tornadă-albastră de stele-n unduieri...

De-această sfâșiere de rezidiri solemne,
De-aceste rari renașteri ce simt că-n mine cresc,
Tresaltă-ntreg neantul cu preamărețe semne,
Și tot ce-i bun în mine - eu Țării-i dăruiesc!

SFÂNTUL MORMÂNT

Paul Leibovici

Pe meleagurile istorico-religioase a căror vechime se confundă cu anticii locuitori, cele trei religii – mozaică, creștină și musulmană își au rădăcinile.

Colindând dintr-un colț în altul al Israelului, turistul va găsi ici-colo un monument, o biserică, o povestire legată de cele pe care Biblia o relatează în unul din capitolele ei.

Ca fost Președinte al Muzeului Bibliei mi-a stat la îndemână o imensă Bibliotecă pe a căror rafturi stăteau în așteptarea lectorului, a istoricului sau a cercetătorului – mii de volume – în aproape toate limbile și credințele de pe Globul pământesc.

Rândurile, paginile vechi-noi, scrierile în toate alfabetele marii omeniri le priveam și nu odată mă atrăgeau volumele, în primul rând pentru deosebita redactare, prezentare estetică, grafica și tot odată a scoartelor adesea aurite- semn distinct al griiei-pedanteriei editorilor care au scos de pe zături și le-au dat miilor de lectori o UNICĂ CARTE "BIBLIA". Suntem în pragul unei mari sărbători „PAȘTELE”.

Dintre toate monumentele pe care vizitatorii le au la îndemână să le viziteze în Israel, desigur „BISERICA SFÂNTULUI MORMÂNT” va cunoaște o afluență a creștinilor, sosiți de pe întregul Univers.

Acest unic monument are o triplă semnificație: a Răstignirii lui Isus, a mormântului Său, precum și a Învierii.

Biserica se găsește în Orașul vechi (Ierusalim) la terminarea căii denumite „Via Dolorosa” loc care se identifică cu citatul biblic” atunci când au venit la acest loc denumit „Golgota” și l-au răstignit”. Încă din secolul IV e.n. Biserica aceasta se consideră ca cel mai important loc religios-istoric pentru întreaga suflare creștină din colțurile cele mai diverse ale omenirii.

Konrad Sheik-a fost unul din primii cercetători care s-a îndeletnicit și a menționat în studiile întreprinse despre găsirea și descrierea locului unde se află „mormântul”.

Monument, care ar fi dăinuit încă din perioada primului Templu. Se presupune deasemeni că pe acest pământ a existat un cimitir care ar fi fost desființat în sec.XIX, din pricina unor puternice revărsări ale apelor. Menționez în același

timp faptul că această suprafață de pământ se află în afara zidurilor înconjurătoare a orașului antic.

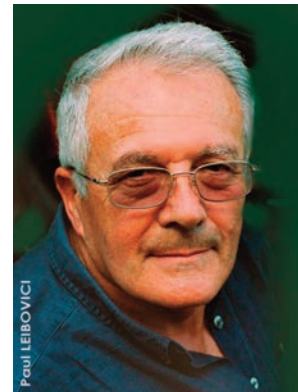
În perioada romică, odată cu înălțarea celui de al III-lea zid înconjurător, Mormântul Sfânt, a fost inclus în Orașul Antic. Tot aici a fost înălțat un „Turn” care peste ani a fost înlăturat, după ce Elena-mama Cesarului Konstantinus a venit să viziteze Mormântul Sfânt și a identificat „Crucea Adevărată” pe care a fost răstignit Isus.

În urma propunerii lui Couasnon, clădirea bazilicei, care era pe acest loc, a fost distrusă și s-a înălțat Biserica în apropierea Mormântului Sfânt. Cu prilejul cercetărilor arheologice, s-au constatat urme ale zidurilor antice, pe care se afla o înscrisie Grafit - a unui vapor din perioada romică și adresa „DOMINE IVIMUS” (Pe drumul lui Dumnezeu). Sunt o seamă de măturii în urma descoperirii Capelei St. Vartan a căror ziduri se află sub temeliiile bazilicei.

În partea inferioară se află o adresă a cărei formulă ne amintește de un pasaj din Thilim – Psalmi: M-am bucurat când mi s-a spus: „O nouă Casă a lui Dumnezeu a răsărit”. Iată și un citat din Iohanana „Domnul Dumnezeuul Nostru – iată cine a dat viață Numelui Tău”.

Pe parcursul anilor vom găsi numeroase măturii despre „Sfântul Locaș”: în anul 628 sub cărmuirea împăratului Heraclius, au fost refăcute zidurile; în anul 1009 El-Haaham a dat dispoziție să se distrugă biserica. Datorită lui Ulrich în onoarea „Sâmbetei Sfiinte” din anii 1025-1028 a fost refăcută o parte din Sfânta clădire. Dar, în timpul domniei lui Constantine IX -1042 Biserica a fost refăcută.

Perioada Cruciaților (1099) a fost pentru Ierusalim o perioadă de gospodărire deosebită. Grijă pentru Monumentul Sfânt a fost am putea afirma, în atenția acestora, în mod cu totul aparte. Cu certitudine, datorită bunei gospodăririi cruciaților, Biserica Monument și-a căpătat un aspect deosebit, care se menține până în zilele noastre. Putem menționa câteva obiective care au fost renovate în acele zile îndepărtate: Parves (curtea) care aparține celor trei credințe creștine: latine, armeană și grecească. Aici au loc ceremoniile liturgice în special de Paște.

Poarta de aur a Bisericii denumită și „Poarta milosteniei” este poarta prin care Isus a intrat în Ierusalim.

Oaspeții-vizitatori pot viziona „Pragurile antice ale Bisericii” la Muzeul Rockefeller unde sunt îngrijite și păstrate de-a lungul anilor(1935).

În jurul Bisericii sunt patru intrări: Mihael cel Sfânt; Cele patru animale; în partea sudică se află intrarea la Mănăstirea Iohanana; apoi intrarea spre Mănăstirea grecească și o alta care aparține ortodocșilor. Vis-a-vis de Biserica Sfântă vom putea admira o grafică din sec. XIV „Piero Vendramini”.

Voi menționa printre alte obiective din jurul Bisericii Sfiinte – Rotonda - 1816 pe care a construit-o Francois Edmondo Peri – admiral francez-la începutul sec.XIX. În sec. XX s-au realizat ample cercetări a unor arhitecți și cercetători precum Titus Tovlar, Konrad Chik sau Virgiliu Corbu .

În perioada Mandatului Britanic a fost realizată o renovare (1927-1935) sub conducerea arhitectului William Harvey. Renovare care adurat mai mulți ani (1947).

În noua perioadă a Statului Israel, s-a au întregit reparațiile.

Iar la 15 Mai 2009 Sfântul Monument a fost vizitat de Patriarhul Benedictus al 16-lea.

În anul 2016 au avut loc lucrări de renovare a Mormântului Sfânt cât și a altor elemente, precum: Capele; Piatra profetului; de asemenea o seamă de morminte din mai multe perioade antice.

Îmi permit să atrag atenția vizitatorilor asupra unor elemente precum: Altarul Crucii - unde a fost crucificat Isus;

→ Continuare în pag. 14

Din cugetările unui mistagog

Marian NENCESCU

O istorie paralelă, modernă, este eseul-dialog *Întrețineri*, de Gh. Vlăduțescu, cu un titlu împrumutat de la Epictet (autorul învățăturii grupate de Arrian în 8 cărți de *Diatribes*, sau *Întrețineri*). O altă sursă, indirectă, menționată adesea de autor, este cartea lui Seneca Scrisori către Lucilius, o culegere de

epistole destinate de la început posterității, după unii partea cea mai vie a pildei de viață pe care Seneca a dorit s-o lase urmașilor întru filosofie. Indiferent de sursă, tema cărții rămâne aceeași: felul cum filosofia își schimbă paradigma, iar filosofii felul de a fi. Pe vremuri, gânditorii, sensibili la provocările timpului, se retrăgeau în solitudine. Azi, noua paideie, presupune implicarea, căutarea de răspunsuri, pe măsura nevoilor spiritului. Vremea lui Epicur, care, după ce și-a cumpărat o grădina, s-a decis să-și deschidă acolo o școală de înțelepciune, se pare că a cam trecut.

Format la școala speculativă a antichității grecești, Gh. Vlăduțescu nu uită că cel mai bun exercițiu spiritual nu e acela contemplativ, ci, din contră, cel practic, politic și moral. În acest sens, dialogurile cărții, ce se deschid spre alte dialoguri, coincid, la modul ideal, unui deziderat al acelor ce practică „virtuțile metafizice”, anume că filosoful nu trebuie să fie doar un pur teoretician, ci, asemeni lui Archimadas, nepotul lui Plutarh, cel „scump zeilor”/teophilos, trebuie să-și exprime propriile idei privind guvernarea cetății, dacă nu pe toate, măcar cele ce privesc dreptatea, căci nu e permis gânditorului, ca, citind scrierile politice ale lui Aristotel, măcar Legile și Republica/Republicile, cum le numea Platon, să nu participe la adunările publice, și chiar să dea soluții celor ce guvernează. Într-un cuvânt, libertatea filosofului este similară cu a oricărui alt cetățean, el aflându-se chiar într-o poziție mai favorabilă, ce îi permite a vorbi de la egal la egal, cu autoritățile. Această legitimitate nu e, susținea cândva Gh. Vlăduțescu, spre propria ambiție, ci doar pentru virtute și bine.

În noua sa carte, Gh. Vlăduțescu nu mai vorbește direct despre teme atât de dragi inimii lui, ci, ascunzându-se sub masca unui anonim dascăl de provincie, se lasă pur și simplu sedus plăcerea la cărți,

un adevărat leit-motiv al compoziției, rezultatul fiind egografia unui „personaj de hârtie”, o ficțiune a unui gânditor devenit, la senectute, o „mașină de făcut cărți”. Urmărind meandrele întâlnirii dintre două personaje fictive, naratorul, în text, Domn’ Meletie, un alt melete thanatou, cel care se/ne pregătește de moarte, și martorul (deloc pasiv) al solilocviilor asistate, autorul amestecă clipele de relaxare, cu altele, de intensă tensiune sufletească, reconstituind un fel de scriitură a dialogului, în care stările omului ce scrie se amestecă cu însuși mecanismul actului de a scrie. Rezultatul este un soi de catharsis, o formă de pregătire a despărțirii sufletului de trup, prin care autorul transferă naratorului toate neliniștile, naivitățile, frivolitățile ori scrupulele personale, în speranța că discursul epic le va absoarbe și le va converti într-o nouă identitate.

Privită astfel, cartea nu este o biografie tradițională, cu atât mai puțin o biografie a scriitorului/gânditorului Gh. Vlăduțescu, cât o ecritură de son travail, o melete thanatou repovestită cu seninătatea discipolilor lui Orfeu, care își pregăteau sufletul pentru marea călătorie ce va fi urmat despărțirii de „adăpostul vremelnice”, care este trupul. Privită filosofic, este chiar o continuare a unuia din multele mistere grecești, prezente în cărțile multor autori, de la Platon, la David Armeanul. Evocarea misterului ține, în acest context, și de relația autorului cu marea poezie și filosofie grecească (cartea conține chiar un exemplu de contaminare literară, prin intercalarea unui text poetic original, de inspirație clasică).

Noul roman/poveste/dialog devine astfel o operă deschisă, ce se vrea, totodată, oglinda unei epoci, fixată prin vagile, dar sugestivele determinări, înainte/ante, și după. Ele închid, simbolic, o veritabilă stare socială a epocii, ce a inclus, de la acte de cutezanță, la trădări, și de la scene idilice, la altele barbare, chiar nedemne de vremurile prezente. Abundente, trimerile livrești țin de o anume estetică a romanului (în sens bartheian). Protagonistul/povestitorul/Domn’ Meletie, în cazul nostru, refuză să fie filosof, greșier sau pedagog, dar folosește exemplul propriilor fapte și trăiri pentru a creiona profilul unui personaj tragic, un mistagog pregătit să ne poarte/călăuzească spre Marea trecere.

Regăsim în această substanță narativă o constantă estetică ce vine de la greci-frumosul e forma supremă a binelui, iar esteticul e etică, în grad desăvârșit. Domn’ Meletie nu vorbește în mod direct despre aceste adevăruri, ci prin exemple, divagații și povești croite, involuntar poate, după modelul noician. Astfel, fără sa fie neapărat pe aceeași „cărare filosofică”, cei doi gânditori sunt legați prin admirația consecventă față de idealul grecesc, dar și prin disponibilitatea spre dialog și poveste.

LA RĂSĂRIT E APUSUL

Anton GAGIU

Continuare din numărul trecut

Din volumul „La răsărit e apusul”.
Capitolul V: „Viața militară la alt nivel”
(13)

-Da, eu spuneam, dar acum recunosc să am spus multe prostii, multe neadevăruri, că am fost un propagandist neinspirat, adică mai bine tăceam din gură. De aceea îți spun că ai făcut foarte bine că ai scăpat de funcția de la consiliul politic. Ai fost doi ani la utc, ajunge. Mergi pe linie de stat major, acesta trebuie să fie drumul tău, nu pe linie politică. Doamne!! Aceste vorbe mi le spunea colonelul Turbatu care mi se păruse cel mai înfocat secretar de partid, cel mai înflăcărat propangandist. El? Tocmai el? Nu-mi venea să cred că era adevărat. Simțeam o teamă că am auzit acele vorbe de la fostul meu șef. Îmi era teamă că discuția noastră a mai fost auzită de altcineva care acum mă are la mână. Și nu pentru că eu aș fi spus ceva, ci pentru că am ascultat și nu am luat poziție. Să iau poziție? La ce? Și ce să spun? Brusc mi-am revenit din uluială și am început să mă comport ca un om normal, după ce Turbatu a părăsit subunitatea, iar eu m-am apucat de treburile pentru care venisem aici. Mi-am revenit pentru că mi-am dat seama totuși că la discuție am fost numai eu și Turbatu și nimeni altcineva. Nici măcar „ochii și timpanul”. A venit luna mai. Intrasem pe deplin în pâinea de șef de stat major. Aveam comandant un ofițer tânăr, puțin mai mare decât mine ca vârstă, ne completam reciproc și treaba mergea bine. Lângă noi doi care acționam în tandem aveam doi paznici, secretarul comitetului de partid care întotdeauna avea ceva împotriva măsurilor pe care le luam indiferent de ce natură erau acestea, numai așa ca să vedem noi că este și el pe acolo și ofițerul de contrainformații. Într-o dimineață primim la unitate o notă telefonică prin care suntem înștiințați că a doua

zi toată conducerea unității, adică comandantul, șeful de stat major și secretarul comitetului de partid să fim prezenți la ora opt în sala de ședințe de la marea unitate. „Ce o fi?”, m-am întrebat. „Las, că văd mâine”, mi-am zis. Și am văzut. Ne convocase șeful biroului de contrainformații să ne pregătească el pe toți ofițerii din conducerea unităților din subordinea marii unități (și eram vreo optsprezece) să facem față provocărilor gorbacioviste... „Haida, de!” mi-am zis. Începe hora! Cum și când vom juca? Cine va plăti muzica? Pregătirea în esență suna cam așa: „de la est se duce o politică ostilă socialismului, Mihail Gorbaciov dorește destabilizarea blocului estic, prin perestroika și glasnost, nu vrea decât să predea țările socialiste pe tavă imperialismului. Conducerea noastră de partid și de stat luptă din greu să facă față acestui adevărat front deschis de la Moscova și vă cere dumneavoastră să fiți fermi, să dați dovadă de spirit patriotic și să respingeți cu fermitate toate provocările”. Care provocări? M-am întrebat pentru că pe mine nu mă provocase nimeni și nici nu a încercat măcar. Acțiunea ministerului de interne prin direcția de contrainformații din DSS era o dovadă că cineva acolo sus era speriat rău, că pierduse frâiele, dacă transmisese până jos la unități „starea de fapt”. Pe mine această acțiune în loc să mă pregătească „să fac față provocărilor” mi-a deschis ochii și m-a pregătit să mă aștept la ceva răsunător și ireversibil. La două săptămâni de la acest eveniment a venit în control în unitate o comisie de la minister care investiga un caz de furt petrecut în urmă cu aproximativ o jumătate de an în port, în care era implicat un ofițer cu funcție de răspundere de la o unitate vecină. De ce venise și la unitatea la care eram șef de stat major? Pentru că actualul meu comandant fusese în acel moment al producerii acelui eveniment,

comandant la acea unitate și se pare că știuse de eveniment, dar nu raportase având în vedere implicarea primului său adjunct. După alte două săptămâni comandantul meu de unitate a fost mutat la o altă unitate undeva pe frontiera de sud-vest. La scurt timp după plecarea acestuia structura centrală a comandamentului de armă m-a numit comandant, probabil la propunere plecată de la șefii pe care-i aveam aici la marea unitate. Așa că la treizeci și trei de ani am devenit comandant de unitate. Nu mai era nevoie să colind subunitățile pentru a cunoaște oamenii, condițiile de muncă, starea operativă, logistica pentru că acestea toate îmi erau cunoscute foarte bine, avusesem timp în cele patru luni cât am fost șef de stat major să fac acest lucru. Era necesar să trec direct la alt nivel, anume, la măsuri care să conducă la îmbunătățirea rezultatelor obținute de către unitate până acum. Litoralul era mai plin de turiști ca niciodată. Parcă plutea în aer o anumită stare de incertitudine socială. Simțeam acest lucru prin simpla discuție pe care o aveai cu omul informat. Deși se vorbea în limbaj eufemistic, dincolo de cuvinte se subînțelegea că Europa fierbea. Că acolo în măruntaiele ei se petrecea ceva care putea conduce la o răsturnare de situație. Se înmulțeau evenimentele de frontieră, desigur toate cu încercare de ieșire din țară, de evadare dintr-un loc care te ținea

sub un control permanent, iar minciuna, dezinformarea se generalizaseră, ajunseseră la nivel de politică de stat. Într-o dimineață de august primesc un telefon acasă de la un comandant de subunitate:

-Tovarășe căpitan, în zona plajei Perla avem urme evidente de plecare cu o barcă pe mare, spune acesta pe nerăsuflăte. Privesc cadranul ceasului de mână pe care-l țineam întotdeauna pe noptieră, era ora cinci și patruzeci și cinci de minute.

-Mai concret? spun. Mizam pe flerul comandantului de subunitate care putea înțelege propoziția mea eliptică.

-Ambarcația a fost adusă cu un peridoc până pe plajă, evident peridocul tras de o mașină. Mașina a intrat pe plajă circa cincizeci de metri. Au fost mai multe persoane, poate două în barcă și două cu mașina.

-La ce oră crezi că s-a produs evenimentul? îl întrebam în timp ce mă îmbrăcam pentru a merge la eveniment.

-Cred că în jur de două, maxim două treizeci.

-Bine, multumesc! am spus. După ce am închis telefonul îl sun direct acasă pe comandantul regimentului de elicoptere cu care aveam un protocol de colaborare pentru astfel de situații. Colonelul Țenu m-a ascultat cu atenție apoi spune:

-Acum dau ordin să fie pregătit echipajul de serviciu și să vă aștepte. Dumneavoastră veți merge?

-Chiar eu. Ca să scurtez timpul plec direct de acasă cu mașina personală, doar am să informez dispeceratul să monitorizeze evenimentul ținând legătura cu dispeceratul dumneavoastră.

-Ok. Gata. La treabă! Peste douăzeci de minute eram în elicopter. La urcare în elicopter am observat că deja aveam o problemă. Urma să zburăm deasupra mării, iar elicopterul în care mă urcasem nu avea flotoare așa cum era regula.

-Care e problema tovarășe comandant? m-a întrebat comandantul aeronavei, căpitan Ionel Costescu, văzându-mă puțin contrariat.

-E altfel de elicopter decât cel care ar trebui să fie, constat...

-Da, așa este, acesta este

elicopterul de serviciu. Dacă vrei să pregătim unul cu flotoare activitatea durează cam o oră, adică alimentare, încălzire și altele.

-Gata, să-i dăm drumul! am spus.

-Încotro? întreabă Costescu. Echipajul era format pe lângă Costescu din copilot, locotenent Drumea și mecanicul de bord Vasilescu.

-Mergem către frontiera de sud apoi o luăm travers pe mare. La ora șase și treizeci de minute, adică la patruzeci și cinci de minute din momentul în care am fost înștiințat de eveniment eram în aer. Am mers pe mare mai mult de patruzeci de kilometri, depășisem cu peste douăzeci de kilometri apele teritoriale. Sub noi nu se vedea nimic. Era o zi de vară superbă, doar soarele își ridica la orizont din ce mai mult picioarele din apa mării.

-Nimic. Ce facem? întreabă Costescu. Îi cer să-mi arate pe harta lui pe care o avea pe picioare punctul în care suntem. Îmi indică un pătrățel cu multe cifre. Uscatul se zărea pe harta lui undeva în stânga.

-Mai mergem vreo douăzeci de kilometri, după ce i-am arătat locul din care a plecat ambarcația de pe plaja Perla. După încă cinci minute de zbor am văzut sub noi o ambarcație cu o persoană la bord.

-El e? întreabă Costescu.

-Cred că da, spun. Dar chiar dacă este altcineva nu are ce să caute aici cu o barcă cu motor.

-Deci?

-Pe el! spun. Eram la o altitudine de două sute de metri. A făcut câteva mișcări de coborâre a elicopterul în spirală încât am simțit cum îmi ajunge stomacul în gât și s-a oprit la douăzeci de metri deasupra bărcii. A deschis hubloul din dreptul său, a scos mâna stângă și i-a făcut semn persoanei din barcă să schimbe azimutul de deplasare al acesteia, adică să întoarcă baca la o sută optzeci de grade. Persoana din barcă a făcut semn că a înțeles, iar Costescu a ridicat elicopterul la trei sute de metri ca să poată lua legătura prin radio cu unitatea să comunice poziția ambarcației, pentru a trimite apoi marea unitate de la frontieră o vedetă de patrulare spre a ridica ambarcația cu persoana care o pilota. Când am privit spre ambarcație am văzut că aceasta menținea direcția

de mers inițială, probabil a crezut că elicopterul pleacă. Costescu a coborât acum și mai vertiginos în spirală până deasupra bărcii, la o distanță mai mică ca prima dată. Elicea elicopterului aproape că a umplut barca cu apă. Persoana din ea a ridicat brațele, semn că înțelesese mesajul, adică: „dacă nu faci ce-ți spun aici rămâi!”. Până a venit vedeta de patrulare am stat în aer mai bine de o oră. La un moment dat l-am văzut pe Costescu cum se schimbă la față în momentul în care mecanicul de bord îi arată ceva. Ce-i trei membrii ai echipajului erau agitați. Nici măcar nu am avut curajul să întreb ca să văd despre ce este vorba. Privesc pe hublou în stânga și văd vedeta de patrulare, mai avea circa doi, trei kilometri până la ambarcație. I-am făcut lui Costescu semn că putem pleca. Oricum barca cu persoana din ea nu mai putea pleca mai departe, motorul acesteia intrase la apă. Ajuns pe aerodromul unității de elicoptere, tot staful tehnic s-a prezentat la elicopterul care tocmai survolase marea.

-Ce e, Costescule? întreabă inginerul șef, colonelul Mândrescu.

-Era gata să rămânem fără carburant, spune acesta.

-Cum așa?

-Pentru că ați lăsat un elicopter de serviciu fără plinul făcut, tovarășe colonel.

-Nu pot să cred! spune Mândrescu.

-Ba să puteți! Uitați-vă la instrumentele de bord. Am zburat ceva mai mult de două ore și mai am carburant pentru trei minute. Dacă zborul dura mai mult de atât, acum aveam un eveniment cu patru morți. Ne mâncau delfinii în Marea Neagră. Rețineți ce vă spun tovarășe colonel, oi fi eu căpitan, dar pe viitor nu mai mă urc într-un elicopter care nu are plinul făcut. Atunci am văzut că viața mea a depins de trei minute de zbor. Am ajuns la unitatea de nave înaintea vedetei maritime care transporta ambarcația și pe cel care a folosit-o pentru a ajunge în... lumea liberă. L-am luat pe individ și l-am dus la sediul unității pentru anchetă, numai că după circa zece minute m-am trezit în unitate cu doi ofițeri de la secția județeană a securității care veniseră să-l ia pe cel reținut.

Va urma

SCURTĂ TRILOGIE A IUBIRII PĂRINTEȘTI

Raul ANCHEL

Continuare din numărul trecut

FIICA MEA

Sunt deja de câțiva ani în țara sfântă. Am venit cu părinții. Ei stau la Haifa. Noi în Bat-Yam, un oraș mai mic pe malul mării. Avem două fete una de 16 ani și alta de 10 ani. Cea mare îmi seamănă. Cea mică e copia nevastei. În situația asta le iubești la fel pe amândouă. Găsești în ele totdeauna ceva ce iubești.

Lucram la "ROADmoto" o mare societate americană. Nesătul să învăț, să câștig, să fiu apreciat, lucram ore nesfârșite la birou. Într-o seară, pe la ora 20:30 mă întorc acasă. Mort de oboseală. Deobicei mâncam la serviciu. Venind acasă, mă spălasem repede și am ieșit la o plimbare pe malul mării. Trebuia să mă întorc la simțuri... Marea e marea bogăție a Israelului! Marea e pentru mine fața ascunsă a pământului. Ea ține Pământul într-o îmbrățișare fatală, nesfârșită, unduioasă. Orice fâșie de pământ se termină undeva în apă, orice sfârșit de apă descoperă un nou pământ. Prima dată am văzut marea în România la 19 ani. Marea de aici e ca o prelungire a țării. Ceea ce cu adevărat o face mistică, unică, deosebită. Îl înțeleg și pe Cristos de ce a vrut să meargă pe apă!

Deobicei cum intram în casă, fetele îmi săreau în brațe să mă pupe. În trei minute mă simțeam acasă și uitam complet de ziua de lucru, de probleme, de faptul că mâine dimineață începe altă zi la fel ca aceasta.

Mi-am facut dușul și ne pregăteam de ieșire. Din camera fetelor nu se auzeau chicote. Nu era ceva obișnuit. Le-am spus fetelor „Pa!” și ne pregăteam să ieșim. Fiica mea cea mare iese repede din cameră. „Tata, zice ea, Ran vrea să vorbească cu tine”. Fiind matematician, cam toți colegii copiilor mei au vrut să vorbească cu mine, mai devreme sau mai târziu. Minimum o dată în timpul școlii despre probleme de matematică.

Ran era prietenul lui fiică-mea cea mare. Nu-mi prea plăcea copilul! Nevasta mea spunea că sunt puțin gelos. Cred că avea dreptate, deși nu puteam să recunosc asta în fața mea. Eu gelos... ce prostie!? Și încă pe fiica mea!

„Ok, îi spun lui fiicei mele, spune-i lui Ran să fie mâine la 5 și jumătate, aici la noi. Aaa... nu... Mâine mă întorc tot pe la 20:30. Spune-i să vină mâine, mai târziu pe la 22:00”. „Tată, imi zice fiică mea, Ran e aici și vrea să vorbească acum cu tine”. De orice aveam chef., numai de ceva probleme de matematică acum după 20:30 nu aveam chef. Puteam sta o ora să vorbesc cu fetele și cu soția. Puteam să joc volley în sala de sport a liceului, sau ping-pong la vecini, dar nu aveam puterea să vorbesc cu Ran, acum... Asta-i prea mult! M-am uitat în ochii fiicei mele și am văzut decepția... Asta nu puteam vedea. Nu la fiică mea! „Ok, cheamă-l” zic eu cu vizibilă părere de rău.

Din camera fetelor a ieșit Ran. Era mai mic de statură decât fiica

mea. Nu puteam să o înțeleg. Ce o fi găsit ea la el. Nevastă mea avea dreptate nu-i treaba mea. Ran roșu la față ca un rac, foarte intimidat începe: „Vrem să plecăm Ierusalim la hotelul Ramada! Îmi spune el transpirat tot și roșu la față uitându-se într-o parte. Eu și fiica dumneavoastră ne-am decis și am luat un sfârșit de săptămână la Ierusalim.” Din camera fetelor fiica mea cea mică își scoate capul fericită să mă vadă încurcat... În sfârșit cineva l-a încurcat pe tata! „Am luat 2 nopți la hotel, continuă Ran, și mergem și la un spectacol de jazz”. Știa cred eu de la fiică-mea că mie îmi place jazzul.

Nevastă-mea era pregătită să o apere pe fiica mea de o ieșire neproportională a mea. Pe de altă parte îmi făcea semne cu mâna să nu accept propunerea lui Ran sub nici o formă. Mi-a luat câteva secunde să înțeleg momentul, să diger momentul. Mi-am adus aminte de mine la 16 ani, de Lena, de mama, de siguranța de care ai nevoie ca să fii fericit în anumite momente în viață. Momente ce nu știi dacă se vor mai întoarce vreodată... Ierusalim e mai bine decât plaja din Bat Yam, sau o mașină a părinților m-am gândit eu.

Fiică mea dispăruse încurcată de discuția care încă nu ajunsese la punctul decisiv.

- Fiica mea vrea să plece îmi întreb pe Ran?

- Sigur mi-a răspuns el. Am decis împreună.

Și eu eram sigur că vrea.

- Atunci de ce nu-i și ea aici? am continuat eu.

Ran s-a dus în camera fiicei mele și au venit amândoi de mână în salon. Fiica mea era tare îmbujorată. O doamnă, ce frumoasă e când e fericită, mi-am zis. E tare frumoasă

când e roșie la față. Și când nu e, tot frumoasă e!

- Ran mi-a spus de Ierusalim, de ce nu m-ai întrebat tu? M-am adresat fiicei mele, deja pe un ton conciliant. Nici un răspuns. Tu vrei să mergi?

- Da! Mi-a spus fiică mea într-o suflare.

- Ok aveți grijă. Ierusalimul e puțin cam periculos. Să faceți chef! am încheiat eu discuția, și să vă distrați la spectacolul de jazz...

Credeam că nevastă-mea v-a fi supărată mult timp cu mine. Dar nu, ea era cu lacrimi în ochi de fericire pentru răspunsul dat. Eram sigur ca ea știe exact cât o să ne coste distracția asta. Și nu mă gândeam la bani. Deși și banii la un nou venit... Dar banii nu aduc întotdeauna fericirea.

Liceul din Fălticeni, sala de sport, Lena, Mama. Cred că cineva mi-a dat puterea să mă port așa cum trebuie. Bravo, mi-am șoptit atunci în barbă... Părinții pot ajuta fericirea copiilor!

DUPA 30 DE ANI

După niște ani, am fost la Fălticeni, orașul meu natal. La întâlnirea de 30 ani de la terminarea liceului. 30 ani e un timp bun de întâlnit prietenii. Încă îți mai recunoști aproape toți colegii. Îi recunoști și pe cei ce au rămas din profesori. Rămași în viață. E trist dar asta e viața.

La 40 de ani mulți dintre colegi îți

aduc aminte de profesori sau de părinții lor așa cum i-ai cunoscut tu. Timpul începe să-ți joace feste. Fiecare a povestit ce face el în viață. Mie mi s-a părut un déjà vu. Când venisem în Israel ca nou venit, puteam să povestesc la servici, noilor mei prieteni, totul despre mine, despre Fălticeni despre România. Nu mă credeau. Nu exista google. Nu puteam ști ce e adevărat și ce nu din poveștile mele. Pe mine totdeauna m-a lovit neîncrederea. Acum mi-am zis... poți spune tot adevărul și așa nu te crede nimeni. Mi-am zis, le spun pe scurt: am plecat din Fălti, am învățat la Iași, am lucrat la București și am plecat în Israel... Mai scurt nu se putea.

Discursul meu a ținut puțin. Mi s-a părut o veșnicie. Eram mai emoționat decât la întâlnirile de afaceri din Israel. Era totuși un fel de plăcere ce doar copilăria, amintirea casei părintești și-o pot reda. Nostalgia pentru acel timp, acea parte din tine care a trăit acel timp... Pentru nevasta mea era plicticos. O înțeleg. Și pentru mine a fost plicticos la 20 ani de la terminarea liceului ei.

Cu câțiva prieteni din copilărie corespundez. Ei știu totul despre mine. Așa cred eu, totul! Tot ce poate fi crezut. Lena a vorbit și ea. Are un băiat student la medicină la București. Ea e doctoriță. N-am vorbit cu ea din seara aceea de iunie de acum mulți mulți ani. După masa de la un restaurant a urmat muzica. Lena s-a apropiat de mine și mi-a dat un pachetel mic. Era o scrisoare.

Câteva rânduri: „Tu ai fost primul meu iubit, scria ea, și pentru mulți ani singurul meu iubit...”. Bănuiam asta! Mi-au dat lacrimile.

- De ce nu mi-ai spus? O întreb.

- Nu știu de ce, mi-a răspuns ea, cu ochii umezi. Păi părinții... Nu puteam să mă lupt cu ei! Am plâns săptămâni de-a rândul, că nu mă lăsau să ies din casă, a continuat Lena.

Am simțit încă ceva în pachetel. Am tras ușor afară. Era o batistă. Era batista mea. Rușinat mă uit la P... bărbatul Lenei. Un tip bine. Dau să pun batista înapoi puțin rușinat.

- Nu-s probleme, îmi spune Lena, el știe totul!

Am tras batista afară din pachetel. Pe ea scria cu roșu „L&R” și era desenată o inimă. Încurcat, ezitând o clipă am dus batista la nas. Nu-mi aminteam exact mirosul Lenei, de atunci.

- Sper că e spălată am întrebat încercând să glumesc?

P... a râs.

- Nu te-ai schimbat de loc, mi-a spus Lena și m-a sărutat pe față.

Oh, viața! După 30 de ani...

La hotel, n-am dormit toată noaptea. Are ceva orașelul ăsta. Știe să păstreze amintirile. Or poate e nostalgia... Ceva vrăjit te atrage spre el. Știu eu, poate, de data asta nu e orașelul... Poate e copilăria mea, fără griji, încălzit și apărat de privirile părinților, de dragostea lor absolută fără margini fără condiții. Părinții... Primii pași în viață.

→ Continuare din pag. 9

Suferința Maicii Domnului; Stabat Mater Dolorosa – închinat Doamnei Maria (Stabat Mater).

În jurul Mormântului Sfânt se observă o seamă de numere: fiecare aparține unei credințe creștine precum: 5-8 creștinilor; 1-4 latinilor ș.a.m.d.

Interiorul Templului a suferit în decursul vremurilor, numeroase schimbări în funcție de stăpânii oficiali ai teritoriului: greci, turci, englezi.

Camera cea mică-se presupune c-ar fi fost „odaia lui Isus” are un plafon jos, pereți înguști și o ușă de aceleași

proporții. Se presupune că aici a fost reținut Isus Christos înaintea pedepsirii Sale.

Deasemenea menționăm cele trei capele: a Sfântului Longinus; împărtășirea îmbrăcăminții; Capela grecească.

Sfintele Locuri:

În această scurtă relatare este totuși important de menționat: despre perioada Crucificării nu au fost nici un fel de inconveniente între diverșii cercetători cât și în ceea ce privește MORMÂNTUL SFÂNT.

Între anii 1054 și mai apoi în 1204 au fost conflicte în ceea ce privesc părerile grecești și a celor catolici.

Practic Biserica aparține LEGII Dumnezeuiești. Din nefericire, unele țări au susținut conflictele între diversele credințe: creștine-ortodoxe; grecești; armene; catolice; coptim și etiopi.

În SĂMBĂTA LUMINII se oficiază în Biserica Sfântului Mormânt CEREMONIA FOCULUI SFÂNT.

Începând din sec.IV s-a înrădăcinat tradiția „Luminii Sfiinte” – care are loc la mijlocul nopții. Participanții aprind lumânări, participând la Slujba oficială.

Fiecare dintre numeroșii credincioși ai religiilor participante, se unesc într-un tot comun în jurul Altarului din Biserica Sfântului Mormânt de la Ierusalim.

„GIGEL” DE ALEXANDRU POPA - ONE MAN SHOW LA TEATRUL BULANDRA

Magdalena BRĂTESCU

Spectacolul mi-a trezit interesul grație celor trei artiști care au contribuit la realizarea lui. Gheorghe Ifrim, interpretul show-ului, este un actor pe care l-am admirat în roluri de comedie. Ca apoi să mă surprindă, pe scena

Teatrului Bulandra, prin excepționala sa interpretare ca protagonist în „Rața sălbatică” de Ibsen unde-și dezvăluie valențele dramatice. În „Gigel”, singur pe scena goală lângă o masă, un scaun și două pahare, la doi pași de public, își dezvăluie biografia, aspirațiile, dezamăgirile, destinul artistic! Sincer, modest, transmițând emoție, stărnind râsul prin umorul său și nostalgia publicului prin evocarea, cu recunoștință, a marilor actori ai scenei românești pe care-i respectă toți iubitorii teatrului.

Cititorii îl cunosc desigur pe Gheorghe Ifrim din serialele comice care rulează actualmente în reluare pe canalul PROTV „La bloc” (2002) unde îl interpretează pe Fane Oxford și „Las Fierbinți” (2011) în postura primarului Vasile, ambele roluri fiind reușite. Menționez că Gheorghe Ifrim a jucat în douăzeci de filme și seriale fiind nominalizat pentru Premiile Gopo la categoria „Cel mai bun actor într-un rol principal”. Precizez deasemenea că, încă de la absolvirea Universității de Teatru din București, UNATC, Ifrim este angajatul permanent al Teatrului Bulandra unde a interpretat roluri de referință.

Al doilea nume care mi-a atras atenția a fost cel al autorului textului, Alexandru Popa. La Cinemateca din Tel Aviv, în cadrul „Festivalului filmului românesc” am vizionat reușitul lungmetraj „Secretul fericirii” al cărui scenariu a fost scris de Alexandru Popa cu umor, nuanțat subit dramatic și cu neașteptate răsturnări de situații. Filmul este regizat de un alt exponent la triadei de succes, talentatul actor -drag inimii mele- Vlad Zamfirescu care și interpretează pe unul dintre protagoniști. Cititorii noștri îl cunosc desigur și din serialul „Inimă de țigan” (acum din

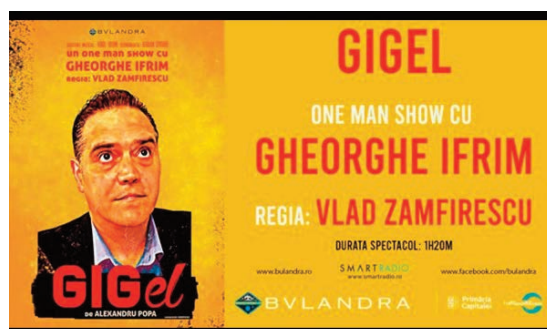
nou pe micile noastre ecrane) unde joacă rolul lui Luca. Precizez că Ifrim și Zamfirescu au fost colegi la Facultatea de Teatru și continuă să colaboreze împreună cu Popa (vezi piesele „Efecte colaterale” la Nottara, sau „All inclusive” la Teatrul Tineretului).

Gigel este un apelativ familiar al prenumelui Gheorghe, iar în spectacol Gigel și Gheorghe simbolizează cele două aspecte ale omului și artistului Ifrim. Cu autoironia care însoțește întreaga sa evoluție în show, diminutivarea „Gigel” e folosită pentru a evoca perioada copilăriei, sau unele momente jenante, de umilință, decepție, sau nedreaptă desconsiderare a realelor sale calități. Mi-a plăcut declarația sa de sinceră considerație pentru purtătorii prenumelui românesc cu o puternică rezonanță Gheorghe/George, Cozorici, Constantin, Dinică, Hagi ale căror fotografii au fost proiectate pe un ecran din fundalul scenei.

A urmat un episod de imitații parodistice în care Gheorghe Ifrim își dezvăluie și calitățile de cântăreț și dansator. Cu elemente simple, pălărie, sacou, barbă și o batistă, el se transformă cameleon în Michael Jackson, Luciano Pavarotti (cu celebra arie „Nessun dorma” din Turandot!), sau românii Dan Spătaru și Aurelian Andreescu cu șlagărele lor.

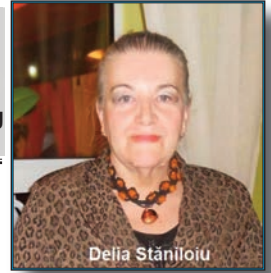
Firul narativ al show-ului trece de la copilăria fără jucării din „Epoca de Aur”, la adolescența bântuită de obsesii sexuale. Nu din puritanism, la acest din urmă punct, îi reproșez că prin insistența pe tema intimităților cedează gustului unui anumit public. Destăinurile continuă cu alegerea profesiei, sau mai bine zis cu abandonarea Facultății de Științe Economice și înflorirea lui ca artist sub oblăduirea regizorului Cătălin Naum. Avându-i ca profesori la UNATC pe regretații Mircea Albulescu și Dem. Rădulescu, unde au predat și alți galactici precum Olga Tudorache, sau Adrian Pintea. După absolvire, a fost angajat la Bulandra de directorul Victor Rebengiuc care a identificat în Gheorghe Ifrim un talent autentic, confirmat în fiecare spectacol.

Cu deplină și cuceritoare franchețe, cu o modestie rară la un artist, cu autoironie și mult umor recompensat cu aplauze la fiecare replică, Gheorghe Ifrim vorbește de izbânzi și înfrângeri, de așteptările și decepțiile din cariera sa. Agreabilul show se încheie, în semn de omagiu, cu proiecțiile fotografiilor unor mari actori ai scenei românești care au rămas modele și au schimbat destine.

POEZII

Delia STĂNIOIU

Curriculum vitae

N-am să-ți dansez hip-hop pe tastatură
Toples la bară nu-ți voi putea face
Și ca să vezi ce e sub carapace
Nici nepuținței n-am să-i pun armură.

Ființa-mi trag din ierni voievodale
Cu stele-n păr din fulgii de zăpadă
Las vâlul de-ntuneric iar să cadă
Să dezgolesc minuni arhetipale.

Eu vin din vremuri de demult uitate
Din timpuri cu domnițe, cavaleri,
Ce-s nemurite-n colbul din tăceri
Pierdute-n vis și în serenitate.

Mă tot trudesesc spre tine să ajung
De-aici, de unde-i timpul-nămețit
Și chiar dacă răsar în asfințit
Și lupii-n suflet urlă iar prelung,

Nu m-aștepta pe mess în astă seară
Sunt pe orbita unui Google chrome
Mai sigur, ne-ntâlnim poate la vară
În univers, cuprinși într-un genom.

Aiurare

Uitarea ta stă-n piept ca o arsură,
În atriu stă ca-n leagăn rezemată,
Un gând urcat la rang de sinecură,
Pe-obrazul nopții, lacrimă scăpată.

Un nor, ce-n ochiul nopții stă să plângă
Și-i agățat la margine de vis,
Oprind bătaia inimii nătângă,
În amalgam, trăirile-a ucis.

Iluzii de opreliști dezlegate
Pe vrejul nopții tainic, mă tot suie,
Și-un dor nebun de-a săvârși păcate
Statornice-n aroma de gutuie.

Scrisoare-mi scrii că au rodit toți merii
Și-azi noapte au umplut iar visul tău,
Lăcașul dinspre tainița durerii
e gol; și-n în locul lui un curcubeu.

Tabloul nopții, tușă de-ntuneric;
În liniște contemplu-al lunii mers
Nu mă mai simt cuprinsă în generic
Doar un atom pierdut în univers.

Îmi înfloresc ninsorile

Îmi înfloresc ninsorile pe tâmplă
Dar gândul către tine le topesc
Într-un bagaj de ger la drum pornesc
Uitând de mine și tot ce se întâmplă

Vin primăveri să-mi are dorul greu
În timpuri când zăpadă nu mai este
Să semene în brazdă dorul greu
Din el să iasă file de poveste

Un basm frumos în care eu și tu
Vom fi un prinț și o cenușeră
Palat de vis va fi a noastră casă
Și unde nu există niciodată NU

Perpetuum bellum

Tu ești ca un castel medieval
Trofeu dorit în orice cruciadă
Șarje spre tine într-o cavalcadă
În care nu am arme, nu am cal

Tot arsenalul meu sunt numai flori
Te-asediez cu gloanțe de iubire
Mai cade-un meterez, ce amăgire
Victoria, mă și aruncă-n nori

Mai cade-un meterez, însă la loc
Cresc cinci sau șase, ca într-o poveste
Mi-e tot mai greu să mai ajung pe
creste
Și tot mai greu să mă feresc de foc.

Așa, mă lupt cu morile de vânt
O-n-toarcere din drum, nu se mai poate
Alerg spre punți de tine ridicate
În timp ce suflu-mi este tot mai frânt

Mă învârtesc ca într-o tarantelă
Cred c-am învins însă un vâl mai cade
Ori unde mă îndrept sunt baricade
Etern necucerita citadelă.

Mă-ntorc învinsă, iarăși, către tine
Cu gândul mai adânc și mai durut
Mă scutur și o iau de la-nceput
Ne-nvinsă citadelă...pentru cine?

Contrast

Sunt un întreg pe jumătate,
Un munte cât un mușuroi,
Adunături împrăștiate
Când totul se-mpărțea la doi.

Un vis heraldic mă ucide
În nopțile cu tentă mov
Și-un gând firav care decide
Să stau ascunsă în alcov.

Mă bântuie în nopți tristeți,
Ce mă devoră integral,
Apoi m-aleargă-n dimineți
De la Azov pân-la Aral.

Pe jos, prin stepele difuze,
Desculță calc pe așteptări,
Mă lupt cu spaimile confuze,
Dar nu mă tem de depărtări.

Din frică îmi extrag curajul
De Timp, nu mă mai tem deloc,
Privesc pe-al vieții drum siajul
Cu lacrimile chiar mă joc.

Sunt doar nisipul din clepsidră,
O zi e-n firul de nisip,
Chiar dacă viața e o hidră,
Mă lupt cu ea, în fel și chip.

Sunt un contrast și o negare
Ce mă inventă, mă reneagă
Și-mi pun mereu o întrebare
Doamne, cum fac să fiu întreagă?

IREALITATEA FEMININĂ

Ștefania OPROESCU

Luete împreună ca noțiuni „ad-literam” femininul și irealitatea ar putea stârni reacții diverse de la acceptare până la indignare. Ca figuri de stil însă, irealitatea adăugată materialului feminin adaugă particula de mister care păstrează perenitatea tipologiei – pornind de la consemnările din Biblie” privind momentul apariției Evei: „dar pentru Adam nu s-a găsit nici un ajutor care să i se potrivească (Facerea, 2, 20) cât și modul în care acesta s-a găsit (Facere, 2, 21-22), femeia se situează în faptul împlinit al subordonării, al compromisului ca necesitate - pentru că dintre toate viețuitoarele care au fost create de sex masculin și de sex feminin, doar pe om l-a creat singur. (Is=bărbat) și mai apoi i-a dat un ajutor (isa=femeie) „pentru că a fost luată din om” (Facere, 2, 22). Faptul că Adam a fost creat cu „sămânță” pune semne de întrebare. Creatorul nu i-a clonat o replică identică ci i-a transformat cu asta în „isa” aptă de reproducere. Cu ce scop atunci interdicția? De aici până la atribuirea ispitei în exclusivitate jumătății de sex feminin, este doar un pas pământean peste care voința divină pune pecetea legii: „dorința ta se va ține după omul tău și-l va domina peste tine.” (Facere, 3, 16).

Discutabilă devine însă și această pedeapsă dacă avem în vedere faptul că bărbatul, ca înt\i creat, primește direct din gura creatorului interdicția de a gusta din pomul cunoașterii. (Facere, 2, 26) și căzând în păcat cu o ușurință de neexplicat produce prima fisură în conceptul „chipul și asemănarea”: „iată că omul a ajuns ca unul din NOI, cunoscând binele și răul.” (Facere 3, 22). Mă refer la femeie în concept biblic pentru că doar în religia iudeo-creștină femeia apare ca element subordonat temporal și material. Interferențele cu alte religii nu merg până la rădăcini, de exemplu în religia islamică omenirea a fost creată prin sacrificare „dintr-un cheag de sânge”, mit preluat de Profetul Mahomed.

De la elini doar, femeia mai primește un „dar” (Teme-te de greci...) când prin spusa lui Hesiod, după căderea lui Cronos, Zeus le-a trimis oamenilor Femeia (Pandora), această „frumoasă calamitate”, „capcana adâncă și fără ieșire sortită oamenilor căci din ea a purces spița, seminția blestemată a femeilor, osândă teribilă instalată în mijlocul muritorilor”.

Traversând „rodirea” întru popularea pământului, femeia, deja stigmatizată, a trăit într-o irealitate care poate fi numită răbdătoare consolare, construindu-și suportul din propria plasmă din care și-a modelat supape de supraviețuire. Plânge ușor, desigur, vorbește mult, desigur, curiozitatea pentru fleacuri la care a avut acces, toate acestea au fost îndelung exersate, încât greu se mai poate face diferența între cât este în ea natură și cât transformare din necesitate. Să fi fost dar femeia înzestrată de creator cu disponibilități către păcat precum viclenia, specularea slăbiciunilor (prostituția, vrăjitoria), înșelăciunea (Mesalina), chiar crima (Borgia), sau aceste „calități negative” sunt rezultatul unei strategii obligatorii în defensivă? N-am pomenit despre calitățile reale ale femininului considerându-le suficient de cunoscute și recunoscute.

Limitând expunerea la spațiul românesc, femeia intrată în legendă nu poartă amprenta depășirii universalului matern-eroic decât poate prin trăsăturile Evei doar că în acest caz nu vorbim de ieșirea din matrice, ci de sacrificarea femeii întru zidire...

Misterele teogonice sunt prima recunoaștere a femininului dincolo de perpetuarea speciei, femeia zeiță având drepturi egale în rostuirea destinelor. Creștinismul aduce și el o reparație, acceptând intrarea femeii în rândul sfinților, chiar dacă această egalitate se petrece în ireal, când prin taina botezului produsul creației divin androgin, în duhul sfânt nemaexistând diferențe. Occidentul chiar recunoaște posibilitatea ca femeia să existe dincolo de obiect al reproducerii sau plăcere prin salvatoare zidire a celor o mie și una de nopți.

Excluzând accidente izolate și nefericite de genul matriarhatului sau a amazoanelor, mișcarea feministă apărută recent (în a doua jumătate a sec. al XIX-lea) pare să fie o soluție mai largă în materie de reparație și câștigă rapid teren, dar atenție, vorbim de a doua fisurare a (??) „chipul și asemănare”. Dacă Adam și Eva n-au prea avut de
→ Continuare în pag. 18

IOAN-AUREL POP și ***permanenta sa justă*** ***atitudine***

**Gheorghe Constantin
NISTOROIU**

Atitudinea justă este dimensiunea Omului hărăzit cu însușirile spiritual-religioase, care-i conferă personalitatea, dându-i sens autorității pentru a-i călăuzi pe cei din jur.

Atitudinea înfrumusețează ca un veșmânt regal sceptrul **Omeniei**, cea mai înaltă noblețe a dăcoromânilor hărăzită de Dumnezeu ca **Frumusețea cea dintâi**.

Atitudinea irumpe din Adevăr pentru a netezi Dreptății căile evidente ale realității.

Atitudinea are ca sceptru **Autoritatea moral-religioasă**, care tâlcuiește genial Drama, dramele abătute asupra Națiunii creștine, asupra Bisericii

ortodoxe naționale, astfel că toate furtunile încercărilor ce se abat asupra noastră, ca Nație, în vreme și vremuri sunt traduse de Omul autorizat, persoană – personalitate consfințită, ca încercări de credință, probleme de conștiință, teme, teste și teze de iubire creștină, pe care Instituțiile fundamentale ale Statului: Biserica, Cultura, Știința, Armata, Justiția, Sănătatea trebuie să le rezolve numai în duhul și spiritul Adevărului.

Atitudinea moral-religioasă, fiindcă înainte de orice configurație socială, aparține genetic religiozității, ne cere imperios nouă creștinilor ortodocși, hărăziți, înzestrați cu responsabilitate să reconstituim permanent drumul către noi înșine, pentru a înlesni apoi continuu pașii semenilor noștri.

Atitudinea, dincolo de responsabilitatea sa moral-creștină, dincolo de atributul caracterului său imperios este o Sabie a Cuvântului, o Tribună de luptă, o Catedră, o Aulă, o Agoră, o Vocație și o Misiune de o înaltă și profundă vibrație spirituală!

Atitudinea este un prețios dar spiritual care se adaugă mai presus de cele materiale, aparținând doar celor înzestrați cu daruri harice spirituale!

De mult Academia Română n-a mai avut un Tribun de o mare autoritate creștină, națională precum cea hărăzită **ROMÂNULUI PROFESOR IOAN AUREL-POP**.

→ Continuare din pag. 17

ales, și nici nu știm dacă au iubit, cu urmașii lor s-au cam încurcat puțin lucrurile, atât din punct de vedere al cantității, cât și al rafinării ispitelor. Cunoașterea binelui și răului scăpată din barierele simplității de origine „fericiți cei sărmani cu duhul” complică perceperea și respectarea simbolurilor LEGII – știm, e ceva de bine? Civilizația e periculoasă? Cultura este un păcat? Conduce imaginația la demitizare? Iar dacă femeia n-ar avea acces la toate acestea, binele ar fi mai pur și răul mai îndepărtat? Putem dar considera dorința de egalitate ca a doua ispitire a Evei sau păcatul adamic este tot o motivație a necesității, căci șarpele n-a rămas nici el simplu spectator în laboratorul creației.

Trăind omenirea evoluată în sens civilizator, să fie femeia cauza celei de-a doua fisuri, sau ea urmează doar destinul testului ca la început, șarpele fiind simbolul înaintării pe tîrâte, spre cunoaștere, înaintare din care femeia face parte necondiționat? Până la trecerea într-un paradis virtual, „creația” acceptă realitatea în care paradisul rămâne

permanent în urmă. Conceptul de BINE și concepul de RĂU au suferit mutații fundamentale în stare să clatine cuvântul LEGII. De aici până la demitizare doar un pas (un al treilea și posibil apocaliptic impact). Ruga închinată trinității pune punct. Amin. (Așa să fie)

Ce să mai fie așa?

Discutabila afirmație a lui Malraux referitoare la secolul al XXI-lea să fie semnalul de alarmă în fața pericolului demitizării, problema este dacă depășirea realității cunoscute salvează sau doar închide cercul. H.G. Wells transmite un mesaj egal dacă nu chiar mai tulburător; imaginez scenariul în care omul, substituit creatorului nu mai are la un moment dat puterea de a-și controla creația doar prin obligația de a respecta legea. Creația care se află descoperită în fața șocantului adevăr, dincolo de „chipul și asemănarea”. Demitizarea ia proporții catastrofice: „nu mai avem nici un Stăpân, nici un Bici, nici o Casă a Durerii. A venit sfârșitul”. De aici nu mai urmează nimic decât o imensă singurătate a privitorului de pe margine sperând că acesta, totuși există.

PICTURĂ ȘI NARAȚIUNE

Dorel SCHOR

Din totdeauna, artiștii penelului au căutat o similitudine între pictură și narațiune. Mai mult decât atât, este știut faptul că foarte multă vreme, majoritatea populației fiind analfabetă, arta vizuală "povestea" întâmplări

atribuite bibliei. Așa se explică și recurgerea la pictura fragmentată, la tripticul care prin cele trei părți separate completeau subiectul. De regulă, tripticul conținea scene sacre și chipuri de sfinți, fiecare piesă fiind, de fapt, un tablou în sine.

Tripticul clasic este mai puțin întâlnit astăzi în pictura contemporanilor noștri, dar metoda de a

folosi asocierea unor tablouri cu tematică apropiată, sau care se completează reciproc există sub diferite forme. Iată, de pildă, trei tablouri elegante create de pictorița Miriam Cojocaru înfățișând silueta unei femei tinere, emanând discreție,

gingașie și mister. Modelul este văzut din trei direcții diferite, dar în fapt constituie un tot familiar, cu o puternică amprentă de lirism.

Avi Schwartz ne prezintă un singur tablou, sau dacă vreți, trei tablouri de dimensiuni mici, dar înrămate împreună. Elementul comun: marea, care ne lasă impresia ca-și continuă valurile, precum și cerul de aceeași nuanță. Oamenii care "populează" tabloul sunt mereu alții, în cele trei ipostaze, dar împreună dau viață ambianței.

Un tablou al regretatei Greta Rubinștein poate fi

numit panoramic, câtă vreme urmărește personajul (în care bănuim chiar pe pictoriță) în nu mai puțin de șapte ipostaze. Ar putea fi punctul de plecare al mai multor tablouri, dar reunite ele crează o poveste care se continuă firesc, ajutate de un limbaj artistic adecvat.

Haim Savitzky, pictorul care a stabilit un record trăind 107 ani, a pictat același peisaj în trei viziuni:

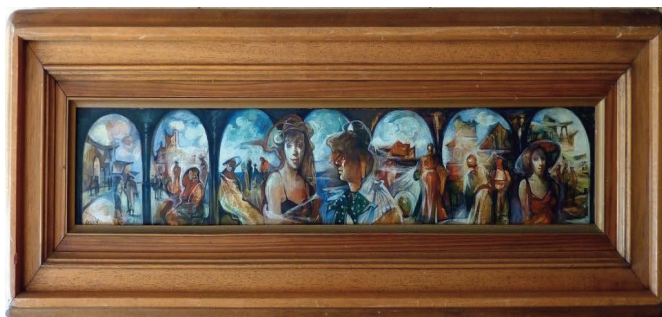
văzut de foarte aproape, de la distanță medie și de departe.

Experiența este interesantă, privitorul având impresia că se apropie sau se îndepărtează de obiectiv.

Într-un fel sau altul, întâlnim aceeași tendință de a "povesti" mai pe larg în tablouri semnate de Ana Zarnițky sau Mandi Sand care și-au propus ca tematică scene din teatru sau circ. Baruch Elron a

creat cunoscutele tablouri "Anotimpurile" sau "Vârstele omului", un serial muzeal care a fost prezentat în multe expoziții de succes. Manana Shogiradze surprinde într-un tablou înfățișând un frumos peisaj forestier, care poate fi privit oricum l-am atârna... Toate sunt

alegorii ale vieții spirituale și fizice!

COLAJ LIRIC

Poezia Săptămânii ITHACA

Epitaf pentru Joaquín Pasos

A fost pe-aici, cândva, mergând
pe-aceste străzi
fără angajamente sau funcții sau
vreun peso.
Și doar câțiva poeți și cerșetori, și curve
versul i l-au aflat.

Nicând peste hotare n-a plecat.
A stat toți anii lui încarcerat.
Acum în viață nu mai este.
Nimeni nu i-a făcut vreun monument...

Dar voi
să-l evocați când poduri ridicăți,
turbine și tractoare și argintii hambare,
guverne binefăcătoare.

Căci el prin poezie a-nobilat
limbajul din popor,
limba în care-apoi s-au scris acorduri, legi
scrisori de amor,
decrete.

Ernesto Cardenal, Nicaragua (1925 – 2020)
Traducere: Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

și eu am o menire

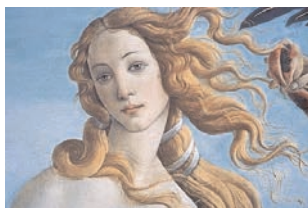
Atunci când voi, bogați și pestilenți,
veți isprăvi să cheltuiți averea,
coji de banane azvârlind
la groapa de gunoi,
tichete de voiaj
se vor roti prin aer drept confetti,

veți fi sorbit până la fund
licori și vinuri fine,
doze și sticle abandonând
pe străzi înghesuite,
oase de pește, fructe putrezite
hârtii mototolite

prin colțuri vor zăcea grămadă,

îmi va veni și mie rândul
să primenesc această lume:
sunt așadar ursit și eu
să am un rost ales.

Peter Snyders, Africa de Sud (1939)
Traducere: Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

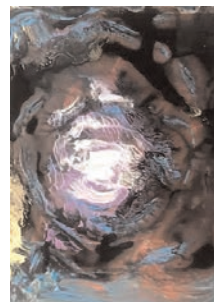

Anii de la tine la mine

Îți vâlurește părul iar când plâng.
Cu-azurul din priviri
iubirii noastre praznic îi așterni: pat
între vară și toamnă.
Bem ceva distilat de un altul, străin
de mine și de tine:
sorbim din vid și din finit.

Privim cum în adânc de mare ni se
reflectă chipul și grăbiți
ne-ntindem unul altuia merinde:
noaptea e noapte și, cu zorii
începând,
mă culcă lângă tine.

Paul Celan, Bucovina (1920 – 1970)
Traducere: Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Gravitație spirituală

O simbioză obscură de gânduri
rătăcite printre sinapse de aștri
cere să-mi îngropați și sufletul
atunci când voi muri.

Trecându-i prin pielea aspră,
voi cuprinde inima fierbinte
ca o mamă îndoliată.

Din adâncul încă neîntinat
sufletele noastre unite
vor naște oameni strălucitori.

Abia atunci va dăinui lumina,
venind dinăuntru.

Iuliana Pașca, România (1991)

Despărțire atemporală

Când soarele-a uitat
ce-nseamnă răsăritul

topindu-se
în propria-i lumină

noaptea
stelele-și stinge

frântă-i tulpina
frunza despăcată.

Germain Droogenbroodt
Traducere: Gabriela Căluțiu Sonnenberg

DESPRE NĂPRAZNICA FOBIE A LUI POLICARP RESTEU

Ion Iancu Vale

Vocea crainicului rostea ultimele cuvinte ale dizertației despre microbi: „...de aceea trebuie să fim extrem de precauți, microbii invizibili și innumerabili plutesc în aer, în apă, se găsesc pe alimente, pe lucruri, ei sunt pretutindeni acolo unde sunt oameni, animale, plante, pretutindeni unde este viață, așa că...”

Policarp Resteu, funcționar la Căile Ferate, răsuci enervat butonul radioului ce-i rănea timpanul. Gestul fiind cam brutal, aparatul căzu de pe măsută. Asta-l înfuriă și mai rău. Îi trase un șut de-i împrăstie măruntaiele pe podea. Se aplecă să-i ridice carcasa golită, dar se răzgândi zicându-și: „Să știi că și pe ăsta sunt microbi!”. Îl împinse din nou cu piciorul și o zbughi afară rumegând în minte: „Trebuie, trebuie, trebuie să aduc pe cineva să șteargă, să spele tot. De când mi-a plecat nevasta, apartamentul mi-a fost invadat de microbi”.

Căută o femeie, o aduse acasă, îi explică amănunțit ce avea de făcut, după care intră în baie să se spele. Văzu niște muște ce bâzâiau între pereții ei albi. „Și ăștia sunt purtători, așa zicea ăla la aparat!”. Ațâțat, înșfăcă un prosop și începu o vânătoare turbată în spațiul strâmt al băii. Câteva se refugiaseră deasupra rezervorului WC-ului. Hotărât, se sui pe cadă, învârti ștergarul și, poc!... alunecă în cadă cât era de lung. Se ridică după un timp, amețit și icnind. Se privi în oglindă. Pe frunte avea o rană sângerândă. Leși în goană din apartament, urmărit de privirea uluită a femeii. Ajunse la circa sanitară. Acolo, o soră tinerică, ascultându-i bâlbâiala neinteligibilă, se apropie să-i facă toaleta plăgii. Policarp sări în sus, îi puse felceriței mâna în piept și-o întrebă precipitat: „V-ați spălat pe mâini? Să nu puneți așa mâna pe mine!” Fata îl privi intrigată și, punându-i nervozitatea pe seama durerii, vru să-și continue treaba. „Să nu puneți mâna pe mine până nu vă dezinfecți, acum, în fața mea! Toți sunteți saturați de microbi!”, continuă angajatul, îmbrâncind-o pe biata fată care se retrase încet, cu gândul să anunțe medicul de gardă. „Ăsta-i nebun!”, își zise ea. Policarp intui primejdia și o zbughi din cabinet. Rătăci un timp pe străzi, urmărit de privirile suspicioase ale trecătorilor și, simțindu-și stomacul hărțuit de foame, intră într-un restaurant. Comandă ceva de mâncare, iar când ospătarul aduse tacâmul și pâinea, îi studie avid mâinile. „Dumneata îți speli mâinile înainte de a servi clienții la masă?” Chelnerul îl privi nedumerit, continuând să așeze masa. Eroul nostru îi împinse cât colo mâinile de pe fața de masă, țipând

furios: „Pleacă! Du-te și te spală imediat, altfel nu-ți permit să mă servești!” Vecinii de la celelalte mese priveau curioși scena. Chelnerul își ieși din fire și-l împunse cu arătătorul în piept. „Leși afară, bețivule! Vii aici în stare de ebrietate și mai faci și scandal! Ia să chem eu Miliția!” Speriat, Policarp Resteu plecă nemâncat.

Alergă, alergă...dar foamea nedându-i pace, intră într-un magazin alimentar de unde cumpără pâine, salam, brânză și cu pachetul sub braț ieși din magazin. Nu merse mult și-l fulgeră un gând: „Pâine, salam, brânză - astea sunt făcute de muncitori, oameni simpli care nu prea fac caz de igienă”. Aruncă pachetul într-un coș de gunoi și, amețit de foame și de gândurile negre ce-i roiau prin minte, se îndreptă cu pași nesiguri spre casă. Aici plăti femeii care își terminase treaba și se întinse în pat, gemând obosit. Foamea îl chinuia acerb. Se sculă, se duse la frigider, îi privi sceptic interiorul și-i trânti la loc ușa, gata s-o rupă din balamale. Se așeză din nou în pat, cu lacrimi în ochi. „O, Doamne! Totul este incert, murdar, infectat... Ce să mă fac? Ce să mă fac, Doamne?” Chinuit, epuizat, adormi imediat...

Se trezi după miezul nopții, lac de sudoare și dărdâind. Visase. Se făcea că microbii, care în visul lui luaseră forme de monștri hidoși, imenși, dansau în jurul lui cântând: „Eu sunt virusul dizenteriei și am să-ți fac praf intestinele!” „Eu, al hepatitei și am să-ți distrug ficatul!” „Eu, al tuberculozei și am să-ți găuresc plămânii!...” Policarp sări din pat. Foamea cruntă ce-l chinuia îl dădu în sete. „O să fierb niște apă și o s-o răcesc în frigider... Dar în ce? Vasele spălate de femeia aceea precis sunt pline de microbi de pe mâinile ei de țărancă ignorantă” Pregăti aragazul și puse pe el o oală mare, plină cu apă. Când o văzu clocotind, aproape opărindu-se, vărsă apa peste vasele îngrămădite în chiuvetă. Mai răsturnă peste ele și o cutie de Dero și cu o cârpă curată începu să frece crățiți, linguri, oale...Nu ierta nimic! Terminând cu vasele, veni rândul lenjeriei. Goli șifonierul, sertarele toate, trase carpetele de pe pereți, adună covoarele și, dezbrăcându-se până la piele, grămădi totul în mijlocul casei. Dădu drumul la robinete și începu să arunce sodă și apă fiartă peste tot acest talmeș-balmeș textil.

Zorile, spărgând turbata noapte, îl găsiră pe neobositul Policarp spălând, frecând, răsturnând...Vecinii treziți de zgomot, auzind și văzând apa ce năvălea pe sub ușa învăluită în aburi a angajatului, intrară peste el și încercară să-l liniștească. Dar el nu vedea - gol pușcă, spăla întruna. Cineva dădu un telefon. Nu după mult timp, se auzi sirena Salvării. Câțiva inși îl luară, mai mult pe sus, învelit într-un cearceaf și se îndreptară spre ambulanță. Ud, murdar, opărit, cu privirea rătăcită, purtând încă în mâini o cârpă și o bucată de săpun, fu împins în mașina ce demară imediat. Un timp, vecinii putură urmări duba ce se îndepărta și pe al cărei geam, pe jumătate vopsit, se putea vedea o mână frecându-l, de zor, cu o cârpă. Targoviste 1988

Din vol. REVELATII, 2013

„ORICE CĂLIMARĂ POATE SĂ DEVINĂ UN VEZUVIU” de Al. Florin Țene

Lucia-Elena LOCUSTEANU

„Critica, fie ea și amară, numai să fie dreaptă, este un element neapărat al susținerii și propășirii noastre, și cu orice jertfe și în mijlocul a oricâtor ruine trebuie împlântat semnul adevărului.”
Titu Maiorescu

Cele două cărți ale Domnului Al. Florin Țene apărute sub genericul: „ORICE CĂLIMARĂ POATE SĂ DEVINĂ UN VEZUVIU”, compendiu la o istorie a jurnalisticii pe teritoriul carpato-danubiano-pontic și Aventura ideilor - critică literară și eseuri adună, în cele aproape 300 de pagini, o parte infimă din volumul imens de muncă dedicat puterii „cuvântului”. Sunt volume ce cuprind o „aventură a cunoașterii” diverselor, multiplelor și incitantelor pagini de istorie a jurnalismului, ale înțelepciunii, setei de cunoaștere și adevăr, închise în puterea „cuvântului”.

Personalitate recunoscută și prin numeroasele premii interne și internaționale, Al. Florin Țene ne invită, de la primele pagini ale cărților, la o lectură participativă, trăită emoțional, dar și polemic, la definirea rostului / menirii bibliotecii, a cărții, a responsabilității actului de creație, a formării unei judecăți de valoare autentice, a stabilirii locului operei și a creatorului ei în planul literaturii și culturii universale, fără a uita importanța pe care o are fiecare critic, eseist în ierarhizarea corectă a unei opere în cadrul literaturii române.

Al. Florin Țene își structurează cărțile așezând într-o ordine aleatorie articolele de istorie a jurnalismului - eseuri, dar și de critică literară, apoi câteva date biografice, de activitate profesională și literară, urmate: de aprecieri recente asupra „omului și operei”; de pagini în care apar „Premii naționale” și „Premii internaționale”; de tabelul cu titlurile celor peste 80 de „Opere” ale autorului, apoi, în ce publicații „Este prezent” și „Referințe critice (selectiv). Câteva fotografii edificatoare încheie volumul „AVENTURA IDEILOR”, volum ce adună doar o mică parte din opera gazetarului ce-și exprimă cu prestanță și demnitate opiniile sale, ale omului ce și-a dedicat întreaga viață cunoașterii, militând pentru adevăr, valoare, înalt și autentic sentiment al iubirii de țară.

Titlurile articolelor sale sunt adevărate sinteze ale ideilor ce apoi sunt dezvoltate cu puterea dată de o documentare și o cunoaștere profundă a operelor marilor filozofi și creatori de frumos din lume, dar și a celor din literatura română.

Pentru Al. Florin Țene „Creația literară” e „mod de viață”, „Fiecare lectură” „declanșează actul estetic” și ajungem - scrie autorul - „la definiția platoniană” a poeziei: „Acest lucru gingaș, înaripat și sacru”.

În secvența „...normă și expresivitate poetică și raporturile dintre ele” pune în fața cititorului „valorile expresive ale limbajului artistic” cu trimitere la Aristotel, la definiri ale stilului date de Ch. Bruneanu, preluate de P. Valery, după opinia lui St. Ullmann, dar și de „stilisticianul francez Jean Cohen” sau de Solomon Marcus.

Toată această dezbatere asupra stilului, a raportului expresie - conținut, prezintă și în eseul „Metafora ca ritm al gândirii poetice” mă duce cu gândul la definirea stilului și a originalității

poetice dată de Titu Maiorescu și de care autorul prezentului articol nu e străin: „Poetul nu este și nu poate fi totdeauna nou în ideea realizată: dar nou și original trebuie să fie în vestmântul sensibil cu care o învălește și pe care îl reproduce în imaginațiunea noastră.” Pentru că „Particularitățile stilului poetic (expresii determinate, epitete, personificări, comparațiuni) purced toate din trebuința de a sensibiliza gândirea obiectelor.” (Maiorescu, Titu - „O cercetare critică asupra poeziei române de la 1861” în „CRITICE”, Vol. I, Biblioteca pentru toți, Editura Minerva, București, 1973, p. 29).

Al. Florin Țene, completându-l pe Titu Maiorescu, consideră că „Stilul unui poet trebuie dedus din consecvența sa la sistemul de semnificații care, în final, îl definește.”, că „Esența filosofică, la unii poeți profunzi, se află în câmpul metaforic”, și că „Universul poeziei este creat de sistemul metaforic. Prin poezia lui Eminescu, sau a lui Blaga, a lui Nichita Stănescu, se creează impresia că se evidențiază o disfuncție metaforică, adică o mobilitate a polilor în câmpul metaforic, o glisare de sensuri.”

În primul volum apărut sub titlul „Drumul de la cronicari la profesionalismul ziariștilor de astăzi” Al. Florin Țene este un adevărat cercetător, istoric literar, care cu acribie conturează un compendiu al jurnalismului pe teritoriul țării. Este o formă de a face

→ Continuare în pag. 23

Câte ceva despre A. P. Cehov

Claudia VOICULESCU

S-a născut pe 29 ianuarie 1860, a trait doar patruzeci și patru de ani, jumătate din viață a fost bolnav de tuberculoză, boală care l-a măcinat și l-a omorât, a lăsat o moștenire literară genială iar între timp:

- a construit din banii lui patru școli, o clopotniță, o stație de pompieri, un drum pentru țăranii din satul Lopasnya.

- i-a pus lui Petru I un monument în orașul său natal Taganrog, lucrarea a fost executată în Franța și adusă în Rusia prin portul Marsiliei

- a fondat o bibliotecă publică, a donat peste doua mii de cărți și timp de paisprezece ani a trimis cu regularitate titluri noi.

- În timp ce locuia la Melihovo, an de an, medic fiind, primea peste doua mii de bolnavi în fiecare vară. Fiecărui bolnav îi asigura tratamentul gratuit.

- În calitate de medic, fără asistenți sau personal auxiliar, a deservit 25 de sate timp de mai mulți ani.

- De bună voie s-a dus pe insula Sahalin și singur a făcut recensământul populației, a publicat cartea "Insula Sahalin" o monografie a vieții oamenilor de pe insulă demonstrând cu argumente statistice dezastrul la care erau condamnați locuitorii de către guvernarea țaristă.

- A ajutat peste cinci mii de oameni cu bani. Corespondența lui personală conține scrisorile de mulțumire a acestor oameni.

- În satul devastat de secetă, Melihovo, a sădit șapte sute de vișini, iar câmpurile abandonate le-a plantat cu brazi, pini, și molizi. În Crimeea, cea arsă de secetă, a sădit chiparoși, duzi, liliac și... vișini.

- Una din ultimele însemnări din jurnalul său: Atunci când regele Solomon a cerut înțelepciune de la Dumnezeu a comis o mare greșală.

→ Continuare din pag. 22

cunoscut efortul înaintașilor pentru promovarea adevărului în istoria patriei.

Jurnalistul este cronicarul vremurilor ce s-au rostogolit peste țară. Vorba lui N. Iorga, cum spune în încheiere Al. Florin Țene, că ziaristul și reporterul este „unul ce trebuie să rămână, în chip firesc, după sfârșitul lumii”, iar POETUL „este propria sa poezie. Iar POEZIA este POETUL.” concluzionează autorul „AVENTURII IDEILOR.”

Spirit polemic, susținător al autenticilor valori naționale, Al. Florin Țene, citându-l pe Holderlin în convorbirile acestuia cu Sincler: că „Numai când ritmul devine singurul și unicul mod de a exprima gândul, numai atunci există poezie.”, afirmă că: „Și, când vorbim de geniul lui EMINESCU și opera lui ca aspirație spre Absolut,

vorbim de fapt despre efortul, pe durata existenței umane, de a integra cât mai perfect cu puțință ritmul lor esențial într-un ritm universal.”

Oricât ar încerca unii - ca Nicolae Manolescu - să „demoleze” mitul eminescian, impunându-ni-l pe Mircea Cărtărescu - „o formă fără fond” după a părerea lui

N. Georgescu și nu numai a lui, opera eminesciană „este și va rămâne un spațiu al ritmului. Este o respirație creatoare prin limba română.” „Opera lui EMINESCU este o reșezare a lumii. El este un ritm aparte în poezia modernă. EL este propria sa poezie. Căci EL este VEȘNIC, POETUL.” Pentru că EL - DOMNUL EMINESCU - este și va rămâne „MARELE NOROC AL LITERATURII ROMÂNE, EMINESCU”.

Istoria jurnalismului, comentariile critice, eseurile cuprinse în cele două

cărți sugestiv intitulate apărute sub genericul „ORICE CĂLIMARĂ POATE SĂ DEVINĂ UN VEZUVIU” e rodul muncii, gândirii și efortului / jertfei creatoare a unui OM înzestrat de Dumnezeu cu harul divin al cuvântului ce mângâie, biciuie și doare..., a unui OM ce iubește adevărul exprimat de semeni, e rodul gândirii GAZETARULUI, CRITICULUI, ESEISTULUI, ROMANCIERULUI, ce-și pune - pe tabla vieții literare - sufletul unui OM - CETĂȚEAN al cetății nemuritoare a CUVÂNTULUI, e OMUL - Domnul ALEXANDRU FLORIN ȚENE.

Am trecut în revistă doar o infimă parte din cele două volume apărute sub aforismul lui Balzac, „ORICE CĂLIMARĂ POATE SĂ DEVINĂ UN VEZUVIU”, urmând ca pe celelalte pagini să le comentez cu alt prilej.

ARMONII DE PRIMĂVARĂ ROMÂNEASCĂ

Gheorghe Constantin NISTOROIU

„Cine a văzut un răsărit de soare în Piatra Craiului, vrea să trăiască; descoperă sensul vieții.” (ERNEST BERNEA)

Soarele se apleacă grăbit peste desigurile gândurilor dese, răsfirate într-un labirint al minții continuu frământate, aprinzându-le vârfurile de deasupra frunții spre dezvăluirea cărărilor care înmiresmează cugetul ca o euforie a unei adieri ce se amestecă cu chicotele unor copii în plină hârjoană...

Gândurile mele se aseamănă uneori cu zbenguitul mieilor care apucă doar jumătate din primăvară înainte de sacrificiul patimilor lor și-al Patimilor noastre, iar altele cu ciripitul suav al vrăbiuțelor ce măsoară în zborul lor săgetat și mlădios așezările rămase suverane peste timp în vatra străbună a delnițelor noastre – Vatra valahă a Craiului - Regele Creației întronizat de Dumnezeu peste Darurile Frumuseții Sale.

Afară nu-i altă mișcare decât adierea plâpândă a ghiocelului, Magul primăverii. Și a tămăioarelor ce înmiresmează iarba din jur ce dă să-nverzească în ciuda unui vânt care se întetește a crivăț, răscolind pădurea de la un capăt la altul. Peste cântatul răzleț al cocoșului țanțoș printre consoartele sale, o mierlă și un cintezo, cu trilarile lor târzii, întregesc ritmul glasului baritonal al câinelui ciobănesc bucovinean ce străbate curtea, ulița... Astfel, ziua înfrumusețată de sărbătoarea PRIMĂVERII se îndreaptă agale înspre azur.

Pașii mă poartă în ogradă unde susurul apei de izvor se adaugă luminii Luceafărului de sus - Izvorul primenirii, într-o țesătură a creației ce dă sens vieții, propagând și repetând undele trăirii, legând și împletind

visele, năzuințele, îndrăznelile, hotărârile, rugile, dorurile, evenimentele, fenomenele, cauzele ce se pogoară peste existența noastră ca sens al împlinirii sacre, acolo unde viața semănată liturgic încolțește în frumuseți harice, miraculoase. Acolo și Aici la noi, Acasă, încă se mai arată farmecul zorilor, lumina în cântecul și splendoarea jocului ei nefiresc, majestuos, rapsodiile păsărelelor admirabile peste care se pogoară binecuvântarea Atotcreatorului, ca un Dor înflorit ce prăvălește mângâierea dumnezeiască peste Creația Sa, prin Întruparea Mântuitorului Hristos și asupra clipelor liniștite ce răsar sacru, metafizic în bățile inimii veșniciei noastre.

O mișcare ce irumpe înspre Primăvară se prelinge din Grădina lăuntrului nostru, astfel că privirea senină pogoară de pe bolțile cerului sufletește înspre ulița trupului ce se sprijină de brăul zării, ca o curte aleasă, răzășească de corola uriașă a unui nuc secular în care s-au compus miile de madrigaluri ale menestrelului Cuc, astfel că soarele, în rotația lui celestă, dă conacului imaginea ce pare că se reazemă de marama azurului ce acoperă cucernic și veghetor semeța pădure verde de brazi.

Cromatică aceasta celestă a brazilor verzi, înalți și falnici, precum și cea a cerului albastru, nemărginit cuprinsă în brăul rubiniu al zorilor Dimineții, se adaugă mirific zborului păsărelelor ce-și caută febril „cărmizile” întocmirii cuiburilor unde se va încropi viața pușorilor lor. Totul este o revărsare coplesitoare cu undiri de lumină în care se acordă armonia unor sunete fascinante, venite din negritul angelic, transfigurând Omul dincolo de chemarea sa firească, dincolo de alegera sa creștină într-o încântare diafană unde pare că susură permanent sub bagheta serafică, izvorul muzicii pure, acolo unde tainele cântă prin existența frunzișului nostru și luna suspină în noaptea ei aurie, de basm, după frumusețea și dragostea hărăzită lumii acesteia.

În această Ramă, Icoană cerească desprinsă ca dintr-un basm al copilăriei ori dintr-o fascinantă poveste a Creației, pătrunde Primăvara cu drepturile ei depline, privilegiată de destinul divin al Vieții, înverzind gândurile, câmpurile,

crengile, năzuințele, răsăritul de soare, înmugurind cuvintele, ramurile, dorurile, rugile, tainele, fecioarele, amurgul, înflorind inima, sufletul, cugetul, florile, femeile, mamele, apele, cântările, toate împodobirile, în această mirifică cuprindere și necuprindere cosmică, răsfirată ca un crez, ca o mărturisire, ca un act liturgic, ca o cuminecare, ca o comuniune, ca o tendință, atitudine, libertate, adevăr, creație, poezie, cânt, dragoste, armonie, schimbare și deplină permanență sălășluiește Viața ca o Primăvară.

Fascinantă privești! Viața noastră a creștinilor ortodocși dacoromâni de pretutindeni ar trebui să urmeze această Axă cosmică pelasgo-geto-dacică, această Osie Hristică în care Ziua coboară din Cer și urcă serafic înapoi în Sânul cerului său. Așadar, Viața care pogoară din Cer, suie iarăși povârnișul mistic înapoi în Cer. Azurul nefiind alceva decât marea draperie a Cerului pentru a proteja pământul de arșița Luminii, doririi, rostuirilor și întocmirilor sale.

Numai cine coboară pe Zorii îmbujorați ai dimineții înveșmântate într-o aură diafană străbate unduirile de safir ale Azurului, peste care se pogoară Creația divină. Numai cine se răsfrânge peste caratele diamantului de azur trăiește plenitudinea desfășurării cugetului, ca un plai uriaș de vis și împlinire, ce îmbrățișează zările largi fără hotare.

Întinderea cât cerul a sufletului frumos al Românului creștin ortodox răsfiră lumina ce urcă și lucirea ce se coboară, purtându-ne înspre zări de noi începuturi, de noi Primăveri ce înverzesc, înmuguresc, înfloresc și rodesc în mirificul sublim al ARMONIEI - elogiul divinei splendori a VIEȚII ca o PRIETENIE!

Cine vede un permanent răsărit de soare în lăcașul sufletului său aprins de dorul trăirii religioase, ființa sa tainică este cuprinsă de o serafică dimensiune cosmică ce nu poate fi ucisă de o vremelnică și aberantă conspirație a friicii! Împreună Românii trebuie să învingem prezentul și să păstrăm Primăvara frumoasă în sufletele noastre !

VIETI PARALELE

Poeme

Liana NICOLAE

PENTRU A FI

„Vremurile noastre sunt vremea mediocrității,
a lipsei de sentimente, a pasiunii pentru incultură
a lenei, a incapacității de a te apuca de treabă și
a dorinței de-a avea totul de-a gata”

(Feodor Dostoievski)

Pentru a fi bătrâni și înțelepți trebuie să fii mai întâi tineri, naivi și sănătoși
Rămânând constanți în iubire, să nu-ntoarcem armele împotriva celor dragi
Așa, numai pentru a le da o lecție, așa cum n-ai încerca marea cu degetele
Apoi să rămâi uluit să vezi ce iese, pentru că e greu să crezi că va fi ceva bun
Vei crede în trăiri, în adormiri, pentru toate acestea toarnă-mi cenușă în vene
Trecutul îl vei lăsa în dezecilibru, altfel vei pierde altădată mult timp prețios
Pentru a te achita de datorii, poți pierde sentimente adevărate, fără întoarcere
Merită să aștepti oricât dar ai convingerea că la capăt te așteaptă ce ai nevoie

Aruncă gunoaiile zomăitoare, nefolositoare, nu mai au loc în cascada inimii
Ascultă, ajută, nu prelua necazurile altora, altfel rămâi cu acțiuni negative
Toamnă în disperare gândurile mele, curăță locul ca pe un ogor complet nou:
Inima, mintea, spațiul, adună-te din plecări, din vis, unde îți vei duce sufletul?
Știu că-ți pasă de ceilalți dar te lași păcălit de aparențe înșelătoare, trezește-te
Aplică ce ai învățat până acum, rămâi deschis la noutăți interesante, măsoară
Îmi amintesc cu ce furie înspăimântătoare loveau valurile crestele înspumate
Pentru a putea naviga delfinii dormeau rotund, pe roata neîncrepută a largului

Scrisul, cred, înseamnă să urmărești un țel imaginar, evaziv, greu de făcut
Pe care nu-l vei atinge niciodată, mă simt stânjenită, dar nu voi ajunge acolo
Am izbutit de prea puține ori, comparativ cu eforturile încercărilor mele
De fapt, n-am senzația că voi fi luată în seamă, cred că sunt o persoană
Care bate pagini la ordinator, sunt o simplă mașină constrânsă de împrejurări
Dar asta-i viața mea și ce veți găsi aici constituie doar periferia vieții mele
Pentru că viața mea intensă e munca mea, n-am prejudecăți, încerc să înțeleg
Ceea ce este dincolo de vârsta mea, contradicțiile artei, ale societății, ale mele

LANT

Simt cum se strânge lanțul nu numai al exilatului, ci și în planul artei
Nu sunt în centrul disputelor, sub zodia unui miracol voi scrie despre
O tulburătoare poveste de iubire pătimășă, mi-era foame de niște semne
De o rană care sângerează fără întrerupere, copleșitoare suferință la Paris
Mă simțeam o pradă a destinului, pasivă jertfă, o victimă de care depindeam
Și nu mai doream să fiu, de mine depindea, un captiv cu drumurile închise
Poate am fost doi dușmani, dar am fost foarte fericiți depărtați, chiar în doi
Simțeam că doream să viu la mine cu inima ta nebună, contradictorie, rătită

Nu vreau să te ador, să te caut, este prea greu, dar peste toate, te iubesc
Doream să visăm același vis în aceeași noapte, protejați de zei în vise
Știi cu ce se măsoară adâncimea somnului, de ce visăm fără voie? De ce?

Ce înrudiri afective ne-nlănțuie, cum să avem același vis la aceeași oră?
Iată că soarele strălucește indiferent sub un cer albastru și uniform, acolo
Iar sub el goneau norii albi și grăbiți, fugau mai repede ca pânzele umflate
Ne simțeam ca omul bine crescut în fața unei amante, care nu vrea să-i spună
Că nu crede în minciunile pe care le debitează - iar vântul începea să bată

De ce n-am fost dangăt de clopot aurit, ascuns în plânsul lumii ploioase?
Luna se ascundea la pieptul pădurii, soarele încă nu răsărise, era cenușiu
Și-n fundul cerului o stea foarte îndepărtată nu mai clipea, noaptea pălise
Nostalgii gratuite, spectrale și comparate de oamenii cu o fericire sfioasă
Marea începuse să se irizeze, valurile nopții atârnavă, dar marea începuse
Și suprafața cenușie devenită de un albastru cum culoarea gușei turturelelor
Sunt o floare presată, neputincioasă, bărbatul discret, din exil... erai chiar tu
Știi și tu că în viață nimic nu valorează mai mult decât liniștea sufletului

CREAȚIE

„Abține-te să dojenești pe cineva, orcine ar fi.
Dacă oamenii s-ar putea schimba, s-ar schimba.
Dacă nu pot. Iar tu și mai puțin ca ei”

(Emil Cioran)

Creația este individuală, spontană, valoarea ei este uitată, nedefinită
Ea înseamnă evoluție, ea este eternă, ea creează pentru spiritul sufletească
Rămâne un bun obștesc, readuce omul la el însuși, îi stimulează siguranța
Către viața interioară, aici sufletul se bazează pe simțire, pe artă și rațiune
Trebuie să-notăm contra valului, uneori ar dori să-i convingi că ești mort
Cărțile mele au miros a lut, a clei, au conținutul vieții mele de parfumuri fine
Când primesc o scrisoare mă-mbăt de parfum, petale, de stele ascunse în măt
Viitorul îmi pipăie fața cum aș fi ultimul om, când mă uit la tine sunt alt om

Când nu privesc la nimeni mă simt ca o lume, cu mâinile și picioarele legate
Te visam în adâncurile mele, nici să mor nu pot fi granița ta, dacă vrei, pleacă
Sunt zgâriată de evidențe ca un muribund, nici nu trecem unul prin celălalt
Poate bolnavi de moarte reușeam să ne apropiem, prin tăcere doar plutind
Ce plimbare nocturnă am făcut în acest oraș pustiu, cu geamuri nesfârșite
Îmi vin gânduri-întrebări, pun ochelari, cum să fie două vieți măcar o clipă
Simultane, peste febra banală dintre doi necunoscuți, orgolioși, cenzurați
Vedeam un meloman adâncit ca și mine într-o tristețe de neconsolat, liniștit

Era un zid care ne atrăgea, nopți în care nu reușeam să adormim, sprijineam
Fruntea de liniștea zidului, plângeam ca doi orfani, doi frați din vis, părăsiți
Confuză, tăcută mă jucam, cu toate îndoilele din lume, trebuia să m-ascund
Să fug de lume, de pândarul nopții, de spaime nedefinite, scufundate adânc
Așa regresa timpul, ne sugruma repede, iubirea mai leagă puțin desăvârșirea
Aud nu țipete, bolboroseli, ci vorbe clare, distincte, existența doar pe sfert
Mă specializasem în respirație, mai respir, eram dansul vieții în deșertul meu
Măcar de stelele-ar rămâne la locul lor, statuile filosofilor greci visându-ne

CORONAVIRUS (COVID-19)

Elena BUICĂ

În luna martie 2020, pe tot mapamondul, s-a înscris doar un singur eveniment major care a unit întreaga omenire într-un singur gând și o singură trăire: spaima infectării cu coronavir (COVID-19) și posibila dispariție a

noastră de pe acest pământ. COVID-19 este numele oficial al coronavirusului care a declanșat criza din orașul chinez, Wuhan și apoi a luat cu asalt întreaga omenire, instalând înspăimântătoarea pandemie. Toată puterea de concentrare a planetei se raportează la apariția noului virus, despre care, la momentul apariției nu se știau prea multe. Am asistat neputincioși cum coronavirus ne-a „încoronat” deschizând perspectiva unei catastrofe planetare, cea mai mare de la cel de al doilea război mondial. Nu am știut cum să ne apărăm de acest virus, care are o mare capacitate de a genera o recesiune la nivel mondial, decât prin măsurile drastice luate de către guvernele țărilor, pentru a preveni răspândirea.

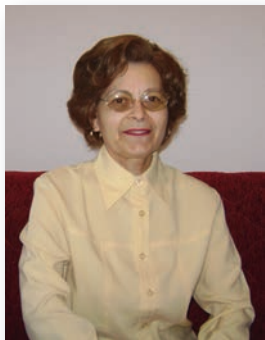
„Realitatea sumbră este că pentru vârstnici, COVID-19 este aproape o mașină perfectă de ucis.”, a declarat președintele Societății Americane de Sănătate, Mark Parkinson. Și iată că trăim această realitate sumbră. A devenit viral pe internet o poezie „Bolnavi unanim”, o tulburătoare premoniție a poetului Adrian Păunescu. „Și ce-ar fi dacă,/ Într-o zi blestemată/ Ne-am îmbolnăvi cu toții/ Deodată?/ Și medici, și pacienți,/ Și părinți, și copii?// Ce-ar fi, ce-ar fi/ Dacă, brusc, Ne-am îmbolnăvi,/ Dacă n-ar avea/ Cine pe cine să mai trateze,/ Bandaje și paranteze? // Ce-ar fi dacă,/ În urma dreptului legitim/ De a ne îmbolnăvi,/ Chiar ne-am trezi/ Că ne îmbolnăvim/ Și n-avem cui ne adresa,/ N-avem pe cine chema?// Ce-ar fi dacă,/ Într-o zi blestemată,/ Ne-am îmbolnăvi/ Cu toții/ Deodată?// Miroase-a carantină peste veac,/ Bolnavii sunt chemați să se supună,/ La încercarea ultimă, comună,/ Să li se spună: nu mai aveți leac.. "Iată că premoniția celui "Ce-ar fi dacă..." a lui Adrian Păunescu a devenit o realitate dureroasă. Pandemia s-a așternut cu temei. Ranița între sănătate și boală, între bine și rău, între viață și moarte, e o graniță foarte subțire, uneori nici nu simți că a dispărut creând situații derutante. Nu mai poți privi detașat ceea ce se întâmplă și poți ușor să o iei în orice direcție. O astfel de derută trăim acum aflându-ne într-un război cu un dușman pe care nu-l vedem, dar îi simțim

efectele foarte agresive, rapide și devastatoare.

Populația lumii s-a retras în case. Orașele mari au imagini pe care nu ți le puteai imagina, cu străzi goale, mașinile în garaje și oamenii în izolare sau carantină. În aceste momente, când omenirea este înspăimântată de acest Coronavirus ucigător, foarte molipsitor, cu o dinamică incontrollabilă, eu mă gândesc că în tot răul și un bine, căci izolarea în locuință își are și ea beneficiile ei. Este un prilej pentru schimbări. E o altă viață renunțând la rutina cotidiană. Ne bucurăm de timpul liber al cărui gust aproape că nu-l mai știam. Până să intrăm în izolare, cuvântul de ordine era „Sunt ocupat!” Nu aveam timp de relaxare, de cultivat prietenii, de o cafea băută în tihnă împreună cu cei dragi, nu aveam timp de a trăi în frumusețe sentimentul iubirii, nu aveam timp nici să terminăm treburile care ne stăteau în cărcă. Nu puteam să ne bucurăm de viață, de sănătate, de libertate, să gustăm din frumusețea lucrurilor simple care ne înconjoară trecând absenți pe lângă ele. Acum avem timp să gustăm din frumusețea și prospețimea primăverii, să simțim mirosul de pământ reavăn, să citim acele cărți puse în rafturi pentru când vom fi la pensie, să vedem filme bune, să ne ocupăm de bucătărie. Părinții au acum timp să se joace cu copiii lor și copiii să se bucure de căldura dragostei părinților. Oamenii sunt mai atenți la nevoile celor din jurul lor, se interesează de soarta părinților, a fraților, a prietenilor, a vecinilor, îi interesează dacă sunt bine sau dacă au nevoie de ceva. Avem timp de stat pur și simplu degeaba și, mai ales, să ne bucurăm de noi înșine. Virusul acesta a scos în evidență trăsături umane impresionante, cadre medicale care se dăruiesc prin efortul lor, adeseori până la epuizare și uneori până la dăruirea totală, stând la căpătâiul celor bolnavi. Asemenea și poliștii, pompierii, diferite categorii de slujitori ai cauzei umanitare, dar și oameni de rând, care îți mângâie sufletul cu grija pentru semenii. Ni se moaie inima când auzim la televizor, că bătrâni care au o pensie ce nu le acoperă nici nevoile zilnice, au dăruit câte 10 lei pentru cei care sunt în situații grave. Impresionant este și episodul întoarcerii celor plecați în lume să muncească sau să învețe. În vreme de primejdie se întorc în țara-mamă, la cei dragi ai lor și, dacă o fi să cadă pradă virusului COVID-19, să fie îngropați în pământul din care au fost plămădiți și ei. Dar CORONAVIRUS a pus în lumină și oameni puși pe rele, tot felul de șarlatani, speculanți, jefuitori care atacă, mai ales pe bătrânii singuri, oameni fără Dumnezeu, din care omenia a dispărut. Mai amintesc un alt aspect negativ, acela creat de știrile false despre noul coronavirus. Circulă pe internet și pe Facebook teorii alarmiste. Uneori sunt teorii amuzante, dar altele sunt absurde, zvonuri despre uneltiri înfricoșătoare care pot stârni panică în populație, capabile să ducă la îngreunarea ieșirii din acest impas major.

În fața acestei situații, când virusul a luat viața a mii de oameni și a produs un cutremur în economia mondială, ce să mai putem, decât: Doamne, ajută-ne să se termine totul cu bine și cât mai repede! Scăderea continuă a numărului de noi cazuri de infecții cu coronavirus în China trezește în noi speranța. Sunt încredințată că Cineva acolo Sus, ne iubește!

Cu pictorul Costin Petrescu pe cărările istoriei

Livia CIUPERCĂ

Războiul este precum un fulger de foc. Cuprinde în coarnele-i lacome ură și moarte. Pentru românii trăitori în jurul arcului carpatic, Primul Război Mondial a adus multă suferință și nedreptate. Biruința noastră s-a clădit pe jertfa a milioane de suflete de creștini. Despre jertfelnicia armatei române se păstrează documente, memorii, jurnale de război, opere de artă etc.

„Poate va rămâne un vis urât, o pată umbroasă care să pună în mai vie valoare lumina traiului meu la un loc cu ființele scumpe ce port în sufletul meu” – mărturisește profesorul-pictor Costin Petrescu (Pitești, 10 mai 1872-15 octombrie 1954, București), cel care a fost martor activ la câteva dintre marile zvârcoliri ale perioadei.

Dar cum prea bine cunoaștem, specific românului este speranța. Aceasta reprezintă una dintre preceptele triadei creștine însuflețită în discursurile Sfântului Ioan Gură-de-Aur, mai precis, nădejdea, credința, iubirea. Spectrul care-l călăuzește și pe artistul Costin Petrescu în momentul în care a decis să plece, în misiune, înspre Moldova, singurul ținut rămas neocupat de uneltitorii noștri în timpul Primului Război Mondial. Nu știm cât a cântărit pentru cunoscutul artist decizia de a se despărți de familie, de a lăsa pe soție și pe cei doi copii minori în fața unor primejdii iminente, în plină amenințare germană. Însă, decizia artistului de a așterne pe hârtie impresii de viață din acea perioadă este de-a dreptul explicabilă, din dorința „de a evoca o vreme, de a reconstitui psihologia unei societăți printr-o latură cu totul alta decât cea cercetată istoric”. Aceasta este valoarea, în fapt, a consemnărilor cunoscutului profesor-pictor Costin Petrescu – *La Iași, în timpul războiului 1916-1917. Însemnările unui pictor refugiat* (Editura Humanitas, București, 2018).

Și n-aș greși deloc apreciind că aceste pagini de jurnal, deși dispartate, dar măiestrit ordonate și completate, prin consultări de arhivă, întreprinse de Virginia Barbu – cercetător la Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu”, s-au dorit adresate în primul și în primul rând alor săi, celor dragi. Și dacă astăzi, avem șansa de a le cunoaște și noi, este un plus care înnobilează un mare timp din istoria neamului românesc.

Profesorul Costin Petrescu nu și-a propus să contureze o carte de memorialistică. De altfel, acest lucru îl remarcăm în

majoritatea jurnalelor de război publicate de-a lungul unui secol. Notațiile sale se doresc mângâiere în clipe de mare durere sufletească, departe de familie și, în mare derută, confruntându-se cu necunoscutul: „obosit, flămând, nedormit”, „agit și disperat”, neîngrijit, „înfruntând vociferări, protestări, ba chiar și vorbe grele”, „glume răutăcioase” etc.

Majoritatea mărturisirilor sale nu sunt ale unui om implicat direct în miezul acestui război. În fond, despre rolul său de „soldat” nu ne relatează nimic. El era un artist. Penelul fi-va arma sa. Memoriile sale sunt acelea ale unui spectator derutat, înspăimântat și neputincios. Așa cum înțelegem în momentul în care, de la fereastra unui tren oprit în plin câmp, vede în jur fum și un nesfârșit vârtej de foc. Erau incendiate rafinările de petrol și silozurile de cereale de la Ploiești, pentru a nu fi acaparate de dușman.

„Tot pământul e o mare de foc și de lumină, iar sus de tot, în înălțimea cerului, cât ține bolta, greoi amenință, o pătură groasă și neagră de fum ce se coboară spre partea opusă ca un acoperământ de doliu ceresc peste țara în lacrimi și groază”.

La prima vedere, un cititor contemporan ar califica această frază drept poezie. În fapt, este o imagine dramatică, de cruntă realitate, chiar dacă ni se revelă *Infernul lui Dante*.

Trei nopți și două zile de la București la Focșani. O ciocnire între cele două trenuri care circulau unul în spatele celuilalt, declanșează un grav accident, cu morți și răniți. Derută printre mulți dintre călătorii care preferă să revină în București, fără să știe ce-i așteaptă. Ajung în gara Buftea, dar trenul nu poate înainta. Gările fuseseră evacuate. Trenul oprește în plin câmp, între stațiile Vintileanca și Ulmeni. Pe jos până în Gara Ulmeni. Alte câteva zile până la Ploiești și de acolo (în toamna-iarnă lui 1916) – în Moldova.

Dacă inițial, plecarea din București, în plin război, într-o incertitudine soră cu moartea, a fost o deplasare organizată, alături fiindu-i colegi artiști, totul se va transforma într-o zbuciumată și aventuroasă-fugă pe o durată de cinci luni, după propria-i mărturisire de jurnal (aprilie 1917). O scrisoare adresată soției, și datată „28 decembrie/10 ianuarie 1916”, confirmă prezența artistului în Iași. Se precizează și noua sa adresă de refugiat. „Str. Toma Cozma, nr. 13”.

O stradă istorică, în amintirea banului Toma Cozma, ctitorul unui lăcaș de cult orthodox (1807). Undeva, pe Dealul Muntenimii ieșene. Aici, la demisolul unei case, vis-à-vis de biserică, a locuit, cândva și George Călinescu. Dacă ar putea vorbi zidurile ei (care s-au cam autodemolat), câte nu ne-ar povesti despre trudnicia criticului la zămisirea viitoarei *Istorii a literaturii române*...

Dar, foarte important, în sfânt lăcaș de cult, „Toma Cozma”, a slujit timp de două decenii, un vrednic preot paroh, Emilian Vasilevski (1886-1966), deopotrivă creatorul și președintele Ateneului Popular Păcurari, unul dintre inimoșii, căruia-i datorăm ridicarea Monumentului lui Mihai Eminescu, opera a sculptorului Ion Schmidt-Faur (1883-1934) – la 1929.

În adevăr, mii și mii și mii de români refugiați de pe tot cuprinsul țării, au ajuns în Iași „supraocupat de populația fugară, fără adăpost bun, fără mijloace de încălzire și fără înlesnire de hrană”. Dar în ciuda atâtor inerente lipsuri, cei prezenți acolo, vor fi fost ocrotiți în fața morții. E drept, multe molime. Dar această gravitate va fi tot în mijlocul soldaților, mulți răniți de pe front, în cea mai mare parte sfârșind din cauza unor boli, la acel timp, incurabile, holera, tifosul exantematic și gripa spaniolă.

Despre zbuciumul existențial al timpului petrecut la Iași, manuscrisul pictorului, profesor la Școala de Arte Frumoase din București, poate fi vizualizat prin schițele care împodobesc paginile prezentului jurnal, în mod cert, creații ale acelui zbuciumat timp. O imagine care immortalizează drama soldatului român este cea intitulată „Apoteoză unui erou român” (ulei pe pânză), datată 1917, pânză aflată în patrimonial MNNRFI (inv. 16465) – și care este immortalizată în această ediție chiar pe ultima pagină a cărții.

Nu tăgăduiesc, sunt și mici detalii (arhicunoscute) despre dramatismele din Iași, precum consemnări de genul acesta: „prin gura podului se scotea cu anevoie stârvul înghețat și țeapăn” al vreunui refugiat; „indivizi zvârcolindu-se în agonie ... pe vreo grămadă de gunoi”; „cărute supraîncărcate de soldați degerați, aruncați unul peste altul ca niște bușteni de lemne”; „sate întregi bântuite de tifos exantematic”. „S-au văzut gropi în cimitire în care cadavrele de soldați formau mormane și care se acopereau de pământ fără sicrie și fără o cămașă măcar pe ei”. etc.

Știu, veți zice că în zeci de jurnale găsim astfel de memorii, dar, vă rog a mă crede, cu maximă responsabilitate mărturisesc, merită consemnarea și resemnarea acestora. Ele constituie un tablou dramatic, dar real. O lecție pentru generațiile milenului al treilea care (cam) iubesc violența (mai grav, cea verbală), fără să gândească și la consecințe. Din nefericire, unii nu realizează, sau nu vor să realizeze, că între ficțional și realitate este cale lungă. Și totuși, sunt îndreptățită să afirm că însemnările lui Costin Petrescu aduc prețioase completări – față de alte jurnale de război, similare.

Memorialistul nu pregeadă să dezvăluie ilegalități grave, precum descoperirea unui anume Dosar de la „Steaua Română”, denumit și „Dosarul Günther”, în care sunt implicați politicieni și jurnaliști, „finanțați în secret de spionajul german” (p. 114).

De asemenea, descoperim pasaje de-a dreptul șocante, unele de natură social-istorică, dacă avem în vedere mărturisirea unui rob țigan – de pe moșia Tăcuta [la vreo 35 km de Iași, înspre Vaslui], la acel timp, în vârstă de 103 ani [iunie 1917]. Și ce aflăm? În vremuri îndepărtate, robii sufereau „pedepse și corporale, și morale”. După bunul plac al stăpânilor lor. Spre exemplu, „li se legau la cap câte două coarne mari, bine încătușate cu lanțuri și lacăte, și astfel împodobiți erau ținuti să le poarte zile întregi” (p. 115).

Artistul Costin Petrescu analizează imaginea Iașului din mai multe unghiuri. Nu-i iartă pe fanfaronii zilei, fie ei boiernași sau politicieni. Ilustrează atitudinea armatei rusești și se bucură de faptul că – „a voit Dumnezeu să se spulbere țarismul blestemat” care, dacă nu ar fi fost înfrânt, ne-ar fi „pregătit cea mai îngrozitoare soartă”.

Oricum, la acel moment, cum Rusia era „tulburată de anarhie”, în postura de „refugiat”, pictorul nu avea altă dorință decât să revină cât mai curând în sânul propriei familii. Despre atacul unor rebeli ruși [numiți ironic, „vitejii noștri aliați”] asupra fabricii de spirt din Botoșani, nu cred să mai fi făcut cineva referire (jurnal, 14 mai, p. 106). Dinspre București, presa oferă stiri contradictorii, derutante. Se vorbește chiar de o „dictatură militară” (7 mai 1917). Un adevărat fake news în floare!

În ciuda multor clipe de derută, speranța încălzește sufletul său de artist. Pe 23 mai, deja aflăm că armata română este pregătită pentru o contraofensivă: „Pe strada Lăpușneanu au trecut azi soldați de ai noștri frumoși de ți-era drag să te uiți la ei. Sănătoși, voioși și bine echipați. Au trecut mulți, cântând cu inima La Arme. Lumea-i aclama cu mult entuziasm”.

Dar iulie 1917 aduce mare îngrijorare. „Nemții au împins frontal rusec în Galiția și Bucovina, au luat Cernăuții, au atins nordul Moldovei, tinzând să ne învâluie printr-o mișcare perpendicular pe linia Munților Carpați” (p. 136).

La București, P.P.Carp este în plină acțiune, precizează autorul: „va veni [la Iași] să ia frânele de guvernare ale nenorocitei țări” (p. 136). Deruta se generalizează. Costin Petrescu este „mobilizat” și nu poate părăsi Iașiul. Circulă vești îngrijorătoare, anume că „frontul nostru la Focșani e serios amenințat de nemți” (p. 138). Ei au atacat „cu violență” Mărășești. „Câmpurile sunt pline de mormane de cadavre”.

Știu aceasta chiar de la bunicul meu matern, Chiriac Marangos (1896-1985), care a luptat la Mărășești și, cât a trăit, la fiecare 6 august era prezent la Mausoleul de la Mărășești, omagiu combatanților săi, jertfiți, eroici, pentru apărarea Moldovei, implicit, a României. Pe linia Nămolosa – Mărăști – Mărășești – Oituz, da, „au fost lupte bune”. La un moment dat, luați prin surprindere, soldații au luptat desculți și dezbrăcați. Onoarea lor de români a fost dovedită în fața dușmanului. Doar peste trupurile lor ar fi putut trece. Dar a fost imposibil. Cu inima lor de adevărați eroi, românii vor zădărnici, într-un final, chiar și planurile confrăților filogermani sau al trădătorilor de țară. Acest zid jertfelnic va permite, ulterior, multor refugiați să părăsească Iașiul și să revină la casele lor. Doar așa va ajunge și Costin Petrescu să-și revadă familia.

Învolburările unui timp extrem de agitat a generat, negreșit, risipirea caietelor cu însemnări ale artistului-refugiat, precum și corespondența care ar fi avut darul (în mod cert) să ilustreze și alte aspecte interesante. Oricum, în ciuda unor lacune, inerente, acest jurnal, *La Iași, în timpul războiului 1916-1917. Însemnările unui pictor refugiat*, se înscrie, merituos, alături de celelalte volume de memorialistică publicate, cel puțin, în acești ultimi ani, esențializând tabloul României aflată într-una dintre cele mai grele încercări ale sale.

Cronică literară/ Abur de vis,

volum de Llelu Nicolae Vălăreanu Sârbu

Valeriu RÂPEANU

Acum, când poetul Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu) înfățișează cititorilor o nouă culegere din bogata sa recoltă lirică, se cuvine să zăbovim măcar o clipă asupra unui drum și a unui destin literar.

Să spunem încă de la început poezia a fost chemarea spirituală a lui Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu), întruchipată într-un tumult de versuri ce izvorăsc dintr-o inimă neliniștită. Cu atât mai mult cu cât Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu) s-a realizat și pe un alt tărâm, aflat la antipodul poeziei, cel al lumii exacte, al cifrelor, al statisticilor, acolo unde zborul închipuirii este alungat, orice pas spre domeniul imaginației fiind prohibit.

Este oare poezia, pentru autorul acestui volum „un joc secund”, o cale de a evada din monotonia, din uniformitatea, din cenușiul unei lumi încorsetate, de regulă imuabile? După ce îi citești, nu numai această culegere de versuri, ci și pe cele precedente, răspunsul este unul negativ. Căci pentru Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu) poezia este starea sufletească ce îi este caracteristică. Cealaltă dimensiune a pregătirii sale universitare, filozofice, este încorporată sau mai degrabă, topită în fibra poeziei sale, mai ales în dimensiunile ei perpetue: întrebare, neostenită frământare, permanentă căutare.

Prefațând precedentul volum al poetului Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu), intitulat „Frigul însingurării”, Editura Lindenfeld, 2013, confratele nostru criticul Nicolae Georgescu, privea evoluția poetului din perspectiva devenirii, și am adăuga noi, a împlinirii sale pe tărâmul liricii. Aprecierile sale judicioase relevau o realitate: Nicolae Georgescu era „mult mai simplu, mai concentrat tematic, mai rotund”, criticul stabilind interesante disocieri între „filozofii” care fac „poezie” și versurile poetului care se revarsă impetuos.

Continuă volumul de față trăsăturile acestui drum liniar? Fără îndoială că da. Ca și în precedentul volum, poetul trăiește departe de „lumea dezlănțuită”, de spectacol social pe care îl evocă și îl definește, tocmai, pentru a ne face să-l înțelegem de ce un „privitor” ca la „teatru”, fără să se angajeze, fără să aplaude. Dar nici nu-și strigă revolta și nici nu-și manifestă retoric inaderența.

„Întoarcerile în timp”, ca să-l parafrazăm pe Ionel Teodoreanu. sunt puține aici. Ele aparțin în primul rând unei realități morale. Undeva poetul definește viața ca o „rană sângerândă” care „tot mai mult”, e o povară dusă cu crucea în spate.

De aceea evocă locul unde a văzut „lumina” și care Pe o rază de soare mereu te așteaptă
În flori și fructe să-ți urci rădăcina
Aici a auzit „cuvântul de început”, acel cuvânt care-l urmărește neîncetat și pe care îl metamorfozează în frumoasa tradiție a poeziei autohtone.

Poezia lui Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu) trăiește la hotarul dintre vis și realitate. Hotărât nu este unul precis delimitat, ci nestatornic, fluid, mișcător. Dar nu o dată „visarea și timpul se opresc în loc”. Atunci când se „întoarce” nu vede decât arareori o „realitate concretă”, ci o stare sufletească.

Poezia lui este deopotrivă luminoasă, stenică, aceste trăiri sufletești fiind exprimate cu o francheță juvenilă ca în versurile celor ce au așezat temelii poeziei românești.

„Suntem făcuți mai mult din noapte” spunea în urmă cu decenii poetul Alexandru Philippide. Și volumul pe care îl prefațăm, se înscrie în această lume a nopții, potul trăiește, meditează, visează în lumea nopților.

Eu nu mai știu în care nopți curbate
M-am rătăcit pe o buză de lumină

sunt versuri ce tălmăcesc starea sa de spirit, una în care contrastele se îngemănează. Aceasta este de fapt, o trăsătură definitorie a poeziei lui Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu).

Lirica sa pune în evidență cu prisosință - și în acest nou volum - imaginea femeii. Este această femeie una anume? Suntem tentați să răspundem negativ, chiar dacă nu o dată citim versuri nostalgice înclinate dragostei împlinite. Mai degrabă femeia reprezintă un ideal de frumusețe spirituală. Un ideal pe care nu obosești să-l cauți știind că doar rareori îl vei putea împlini.

Aflăm aici trăsătura esențială a acestei cărți de poezie: mărturisirea sufletului unui poet. Astfel devenim părtași la zbuciumul său, la neconținută căutare, la bucuriile și înfrângerile sale.

Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu) dăruiește cititorului lamura unui gând curat, a unei minți care nu cunoaște odihna în perpetua dorință de a urca tot mai mult pe spirala unui ideal.

Volumele sale de până astăzi arată că poetul, exigent, nu se cantonează într-o formulă artistică și nu își oprește căutările crezând că a ajuns pe culmi.

Neliniștea ce reprezintă starea sa de spirit va face fără îndoială ca viitoarele sale cărți, să capete și alte valențe apte să emoționeze sufletul cititorului. Poeziile lor vor împlini armonios un destin literar care este departe de a se fi încheiat.

Parafrazând celebrul vers arghezian, dorim cu această carte să fie o treaptă spre biruința viitoare.

Programul de autocumințire al rebelului

Victor ATANASIU

O figură originală în peisajul literar actual literar este Ion Iancu Vale, poet remarcabil, nu ignorat de recenzenți, totuși neintrat în atenția criticii pe măsura valorii sale. Comentariul cel mai concludent despre versurile lui este, până în prezent, cele ale regretatului Tudor Cristea. Este limpede, scriitorul este un autodidact ambițios și, deși nu beneficiază deloc de o stare chivernisită, a condus câteva publicații, iar în momentul de față face posibilă apariția, număr de număr, a revistei târgoviștene Climate literare (faptul se-ntâmplă de câțiva ani buni).

Născut în 1947, el a debutat ca poet de abia în 1986, deci la aproape 40 de ani, așadar, la vârsta la care alți stihuitori ori au pus lira în cui, ori au încheiat ceea ce aveau de spus semnificativ în plan estetic, ori chiar și-au terminat socotelile cu viața. O comparație cu tipul de destin poetic încarnat de Arghezi nu este posibilă, întrucât acesta a debutat doar editorial târziu, nu și în revistele literare însă. Figura spiritului creator la poetul nostru rimează cu specificul alcătuirii sale umane. A fost, sau cel puțin îi place să spună că a fost, un zurbagiu, din pricină că s-a manifestat ca un prea zelos adorator al lui Bachus. E clar că și-a impus apoi un program rigid de autocumințire. Bachus nu a mai fost zeul său, omul nu mai este deloc zurbagiu, dar un întreg clocot lăuntric a fost autodirijat pe o albie constructivă. Pe această albie curge însă un șuvoi la fel de năvalnic, larma s-a transformat în patetism, zgomotul și furia, cum ar fi zis Faulkner, s-au metamorfozat în declarații incandescente, în

fulgurante viziuni ale adorației, nu numai ale ființei iubite. În acest articol am în vedere evoluția poetului de până în 2014 (inclusiv), evoluție bine reliefată de antologia Singur în turn, apărută acum cinci ani la Editura Bibliotheca, care este,

indiscutabil, una dintre cele mai bune edituri din țară. În opinia mea, volumul reprezentativ la modul acut pentru poet este Înger sechestrat, publicat în 2002. Vocația artistică se manifestă în compuneri scurte. Tocmai datorită comprimării un ce spiritualizat-șfichiuitor se inculcă cu subtilitate în conștiința cititorului. Sunt poezii de dragoste într-o tonalitate nu prea specifică literaturii noastre, căci e vorba de un sentiment înfrigorat, rigid, asemenea acelor gulere de modă spaniolă la care se referea Cyrano de Bergerac în piesa lui Edmond Rostand. Receptorul "adulmecă" o atitudine de intoleranță, de sălbăcie chiar, în proslăvirea suavității, în declararea nobil-concis-patetică a unui sentiment de venerare absolută a ființei iubite. Același sentiment de neînduplecare întru idolatrie poate fi, în alte compuneri, al adoratei pentru adorator. Specificul situației mă obligă aici să citez, căci parafraza ar scutura tot polenul de pe aripile fluturului liric: „ea se face sabie/ când mă întâlnește/ ca să fie dreaptă întru-totul/ tăiș îi sunt cuvintele / și gesturile și privirile / pe care le descoperă / în fiecare clipă a revederii / decapitându-mă cu o tandrețe / de care nu a avut parte /nici un Carol și nici un Ludovic / al nuștiucâtelea / duce apoi acasă/ într-un coș cu flori/capul meu neîncoronat/ capul meu frumos/ nesătul de sabia iubitei /de lumina tăișului ei”. Acordurile vechi ale unuia dintre poeții Văcărești („Când nu te văz/ Am chinuri,/ Iar când te văz/ Leșinuri”), sunt purificate de tot ceea ce înseamnă teatralismul cântecului de lume și îmbibate de tragism existențial. În țesătura poeziei lipsesc cu desăvârșire accentele cinice, deși astăzi era loc berechet chiar și pentru unele sardonice, (de mare tandrețe au avut parte când li s-a tăiat capul Carol I al Angliei, ori Ludovic al XVI-lea al Franței), întrucât ansamblul este de o gravitate compactă, mai mult, aș spune că în gravitate se înneacă totul,

precum în acea apă primordială Pământul cu atâtea milioane de ani în urmă. Masochismul însuși e învelit în folii fine, dar plămădite dintr-un material indestructibil, de sublim.

Poetul ne aduce aminte de acorduri eminesciene, având însă talentul de a le face a suna în text ca ale sale: „țese-mă, Doamne / covor mângâios și moale / să m-aștern în ușa casei mele / să nu-și vateme iubita mersul / când îmi trece seara pragul”. Iată deci Atât de fragedă..., într-o variantă în care, firește, rolurile celor doi alcătuitori ai cuplului sunt inversate, iar o anume calitate sublimă este dorită, nicidecum existentă. Originalitatea rezultă din aceeași încătușare a extazului în parametri riguroși, implacabili ai intoleranței.

Rareori se pot observa în acest volum scăderi flagrante. Iată unele, provenite din complicate trimiteri livrești, având la bază intenția de a se releva simboluri adânci. Așa, de pildă, este Decizii. Poetul revine la el însuși în alte compuneri, precum Eroare, Patos, Ca un strigăt tăcerea, Ea e femeia.

Variantă personală, scurtisimă, a Luceafărului o aflăm în Necesara sosire, Cătălina fiind aici elementul iluminator, iar în locul armoniei căderii maiestuoase de strofe apar enunțuri sincopate. Ajungerea la sublim e în context un fel de urcare a crucii pe Golgota: „vin de departe iubito / cu sufletul plâpând și trupul flămând / dintr-un univers / abia născut încă sosesc / unde am rătăcit fără busolă și hartă / negăsindu-te la nici o poartă / neaflându-te în nici o soartă / o, au trecut atâtea ani nelumină / de când nu te mai știu / tâmplă firavă de cer albăstriu / de aceea vreau acum tot o gură să fiu / palmele mele să aibă gură / umerii mei gură să poarte / călcăile mele gură să fie / să nu obosesc devorându-te / vin de departe iubito / dintr-un univers / abia născut încă sosesc / sunt mulți ani nelumină de când/obsedantă te port / ca pe moarte în gând”.

Acest „nelumină”, ne duce cu gândul la un mare poet, cu celebrele sale Necuvinte. Ion Iancu Vale, închină, de altfel, un splendid poem lui Nichita Stănescu.

Autorul a debutat cu placheta Lupii la mare, în 1998, și este absolut remarcabil saltul valoric pe care l-a făcut de la această apariție editorială la cea următoare, despre care am vorbit până acum.

Lăudabil este, de asemenea, simțul autocritic. Poetul a plasat bucăți selectate din acest volum de debut la sfârșitul antologiei publicate la Editura Bibliotheca, așadar și-a dat seama că Lupii la mare se află la coada plutonului alcătuit din cărțile lui. Aici sunt compuneri ample, beneficiind de o versificație impecabilă, în care se vorbește ba despre tumultuoasa sa existență anterioară, ba despre moartea tatălui... Modelele inspiratoare sunt vizibile, iar originalitatea nu poate decât să sufere din acest motiv. Totuși e de semnalat o anume virtuozitate a acestor variațiuni pe teme date. Iată o copie, creionată cu destulă îndemânare, după Mircea Dinescu: „Priveam extazul tău prin fumul de țigară / Când auzeam țâșnind o mică niagară / Și albiu tăi genunchi, nervos, îi desfăceai / Erai superbă, doamnă, în parc când te... plimbai”.

Din placheta Soldat în războiul final(2006) sunt de reținut câteva poeme în linia celor din Înger sechestrat, parcă însă nu aflate la aceeași cotă de strălucire. Ieșirea în oraș este o parafrază a unor celebre sintagme lirice ale lui Verlaine, cu precizări cam prea prozaice și încărcate de o dominantă a mohorelii, care nu putea fi mai intensă decât aceea a fundamentalului poet francez: „astăzi o să iasă-n oraș / și chiar dacă și -n suflet îi plouă / iar draga lui nu-l mai iubește / ca înainte / astăzi o să iasă-n oraș”.

Volumul Revelații, apărut tot la Editura Bibliotheca, în 2013, conține poeme ample, aflate așadar, de regulă, într-o partitură improprie poetului. Punctul de sus al acestei cărți îl reprezintă o anume moarte, subintitulată perla ahee. Dacă bucata ar fi cunoscut dimensiunea abreviată a pieselor din Înger sechestrat, rezultatul ar fi fost încă mai îmbucurător. Mă mulțumesc să citez finalul: „Pot, însă, să te asigur că nu te voi uita niciodată, / (...) că o să te caut asiduu / în vise, în gând, în aer, în lumină... / sau ca pe o Perlă ahee / pe fundul mării Egee. / Și Doamne, ce dor, ce dor o să-mi fie de tine! / De aceea, te rog, nu muri, nu muri înaintea mea (...)”.

UN EXPERIMENT LITERAR INTERNATIONAL ÎN PLINĂ CAMPANIE ANTICORONAVIRUS

Anca SÎRGHIE

La inițiativa scriitorilor români din Montreal, Canada, în 30 martie 2020, s-a desfășurat o inedită, sub raport tehnic, reuniune literară prin conexiune audio și video a Asociației Scriitorilor Români din America de Nord-ASRAN- condusă de Alex Cetățeanu, poetul oltean, care ne-a salutat vesel cu pălăria sa... texană. Această nouă asociație a înscris între membrii ei scriitori din diferite țări ale lumii, dar nu-mi imaginam că va veni atât de curând o zi, încă una de pandemie disperantă, când noi vom reuși să comunicăm în mod direct la o reuniune literară a cenaclului ei. Așa se face că eu din Sibiu am dialogat cu poeți din Iași, Caracal, Timișoara, alături de scriitori care trăiesc în Carolina de Nord, Ohio și în Colorado SUA, dar și cu un editor din Tel Aviv, Israel, și, bineînțeles, cu scriitorii localnici ai cenaclului montrealez, fiecare vorbind de la el de acasă.

Interesantă rezolvare tehnică a aplicației ZOOM! Însă nu desăvârșită, deocamdată, la acest prim experiment. Țin cont de faptul că tocmai poeta și pictorița Carmen Doreal, președinta Cenaclului „Destine Literare”, pregătită să modereze reuniunea, nu a reușit să se conecteze, ci a ascultat și a privit întreaga desfășurare, dar nu a izbutit - adevărat ghinion! - să se și facă văzută de noi, cei care am realizat conectarea.

Totuși primul experiment video al Cenaclului „Destine Literare” a fost o izbândă prin deschiderea sa internațională, căci el a demonstrat în mod îmbucurător că un dialog larg ca acesta este posibil. La final, semnatarul lui tehnic, inginerul și editorul Valentin Luca din Montreal, și-a propus unele îmbunătățiri, imperios necesare și totdeauna posibile, desigur! Toți participanții au avut motiv să-i mulțumească domnului Luca pentru abilitatea sa inginerească, sperând că le va

rămâne alături și la manifestările culturale din viitor.

La cenaclul moderat cu un aer cald, prietenesc, de Alex Cetățeanu, s-au spus poezii, așa cum chiar dumnealui ne-a bucurat lecturând versurile Ceraselei Tofan, farmacistă care nu a reușit să părăsească locul ei pe frontul luptei cu coronavirusul. S-au citit poezii scrise tocmai în noaptea precedentă, sub presiunea produsă de lupta cu teribilul flagel, devenit o amenințare mondială. I-am ascultat pe poeții Carmen Stănescu din Montreal, pe Teodor Morar din Caracal și pe Liviu Pendefunda, medicul academician din Iași care crease acele versuri așteptând la poarta spitalului unde neurologul funcționează în plină criză. Actorul Sergiu Cioiu, cunoscut în țară și ca interpret al unor șlagăre precum „Cântecul Vântului”, lansat în 1967, este stabilit în Canada de multe decenii, fiind nelipsit la manifestările culturale ale românilor. Și de această dată, Domnia Sa ne-a impresionat, lecturând expresiv propriile versuri, adevărată revelație pentru noi toți. Când vă vom asculta și la Sibiu, Maestre Sergiu Cioiu? Publicista Veronica Balaj de la Radio Timișoara ne-a salutat cu bine-cunoscutul ei entuziasm, mulțumită să felicite pe inițiatori.

S-au prezentat volume și autori contemporani, sărbătorindu-se poeți montrealezi, precum George Filip la 80 de ani. A fost păstrat un moment de reculegere pentru Paul Goma și Al. Francisc, de curând plecați dintre noi. Dar mai ales s-a aniversat revista „Destine Literare” de la Montreal, care tocmai ajunge la numărul jubiliar 50. Primul număr cred că apărea în 2007, dacă îmi amintesc bine, căci de la început public texte în ea, încântată să sporesc, cu tot ce-mi stă în putere, dialogul diasporei noastre de peste Atlantic cu țara. Revista montrealeză are un nou redactor-șef, pe doamna Dana Opriță din Carolina de Nord, SUA. Dânsa tocmai s-a prezentat în această reuniune ca filolog cu o creație poetică, din care a lecturat chiar poezia de debut de la 15 ani. Promisiunea, că dorește să completeze cu noi rubrici această publicație literară a românilor din Lumea Nouă, sperăm să se împlinească, drept care așteptăm cu interes viitorul număr al revistei, unul de o importanță jubiliară. Succes și drum lung, doamnă redactor-șef Dana Opriță.

Mi-am amintit că în 29 iunie 2016, la Ambasada României din Ottawa, capitala Canadei, participasem ca unic oaspete sosit din țară, la aniversarea Asociației Canadiene a Scriitorilor Români, care împlinea 15 ani, adică „trei lustri”,

→ Continuare în pag. 33

Tablou

Ion Teodor PALADE

Să deschizi fereastra și să vezi că afară plouă. O ploaie liniștită, rară..., ca o șoptă, prinsă timid între două clipe de întuneric. Ici-colo, câteva lumini, atât cât să dea ochiului puterea de a zări impactul molcom, efemer, al picăturilor de ploaie, pe asfaltul de ieri, prăfuit.

Aprilie, la jumătate, cu umezeala venită tiptil, se înclină cu un început de zâmbet trist, în fața multelor gânduri de îngrijorare, ce străbat, acum, gesturile multora dintre oameni.

Dar peste drum, copacii tineri, înalți, cu coroana robustă, ar fredona o melodie, de departe, pe versurile unui poet, încă viu :

*«Ploaie din cer...,
ploaie cu vise.
Ploaia din frunze-ncet ridică...
subțiri,
palpabile melancolii.»*

→ Continuare din pag. 32

cum îi plăcea să spună fondatorului ei, Alex Cetățeanu. Aceiași inimoși români ai actualului Cenuclu „Destine Literare”, între care mi-i amintesc pe Cristina Balaj Mihai, moderatoarea manifestării de atunci, poezii Alex Cetățeanu Melania Rusu Caragioiu, dar și prozatoarea Corina Luca sau universitarul Antoine Soare, între timp decedat, ne-au încântat la Ottawa prin entuziasmul românesc autentic trăit atât de departe de țară. Ei fuseseră susținuți la reuniunea aniversară din vara lui 2016 de doamna ambasador, ES Maria Ligor, o ființă sensibilă și modestă, care ne-a impresionat pe toți cei mai bine de 50 participanți la acel eveniment literar organizat impecabil.

De aceea mi-am dorit să nu lipsesc nici de la această reuniune, specială și ea din punct de vedere tehnic, prima dintr-o serie ce va continua bilunar. Salut acest proiect ca admirabil și demn de urmat pretutindeni. Trebuie spus că eu am avut la Sibiu ajutorul inginerului Victor Tocariu, foarte bun cunoscător al domeniului conexiunilor video și numai astfel am izbândit conectarea. Pe viitor sperăm cu toții să biruim tehnic, pentru că acum de-abia, iată, s-a făcut primul pas de folosire a aplicației ZOOM la o reuniune de cenuclu literar.

Invitată la cuvânt, am fost motivată să completez lista temelor programate de inițiatori cu un moment dedicat centenarului nașterii poetului Radu Stanca (5 martie 1920 Sebeș -26 decembrie 1962 Cluj), sărbătoare așezată în calendarul literaturii române exact în luna martie. Deci, sunt mulțumită că am punctat perfect un eveniment literar de valoare națională în compania unor scriitori români din lumea întreagă. Le-am lecturat, cât de expresiv a fost posibil, și poezia Doti, ca să subliniez ideea frumuseții unei iubiri absolute pentru muza poetului, superba actriță Dorina Ghibu, devenită soția sa. De la Cleveland, capitala statului Ohio din

SUA, ne-a salutat poetul Mircea Ștefan, amintindu-și de primele volume de versuri publicate în țară, când s-a bucurat de încurajarea și prețuirea criticului literar Ion Negoitescu. Prietenul nostru Mircea Ștefan a apreciat că recolta sa lirică în anotimpul american a fost și este pe mai departe bogată (între altele, un volum a fost îngrijit și prefăcut de noi), drept care a ales să citească versuri din poeziile lui recente. Directorul Cenuclului românesc „Mircea Eliade” din Denver, Colorado, Sebastian Doreanu, a dezvăluit proiectele de viitor apropiat ale asociației literare ce activează în comunitatea românească a orașului aflat la altitudinea de o milă de la Munții Stâncoși.

Cea mai extinsă evocare a reuniunii de cenuclu din 30 martie a.c. i-a fost consacrată de către Adrian Grauenfels din Israel pictorului Victor Brauner. Editorul l-a prezentat pe cel mai mare pictor avangardist din România, lecturând un fragment din noua carte intitulată Pe urmele lui Victor Braun și publicată de dânsul la Editura Saga din Tel Aviv în 2020. Acest titlu mi-a amintit de recenzia Veronicăi Pavel Lerner, tocmai citită de mine în revista “Vatra veche” de la Târgu Mureș.

Țin să felicit pe toți participanții la această reuniune de cenuclu cu adevărat internațională, singulară în felul ei, mai ales că am simțit pe rând emoția fiecăruia dintre ei. Iată o formă de luptă prin literatură contra izolării la care ne supune în prezent, fără să știm pentru cât timp, pandemia de coronavirus. Reușita evenimentului experimental inițiat de Alex Cetățeanu la Montreal în Canada ne încurajează pe mai departe. În fapt, și alte cenucluri și asociații culturale ar putea urma un asemenea exemplu. Este nevoie pretutindeni de inițiativă ca să ieșim din încercuirea dramatică în care ne aflăm acum. Dacă vom căuta cu tenacitate, desigur că vom afla ieșiri. Curaj în a le găsi și Doamne Dumnezeule, ajută pe toți românii, oriunde s-ar afla ei în lume!

Tărâmul macilor lila

- amintiri afgane -

Ami OTEANU

Continuare din numărul trecut

Medicul, un bărbat plinuț, pe la 40 și ceva de ani, binedisus și zâmbăreț. Cu o engleză de baltă, din care nu înțeleg mai nimic fără traducere. Îmi povestește că a studiat un semestru la Sorbonne în Paris, îmi arată diploma frumos înrămată pe un perete și mă întreabă dacă vorbesc franceza. Îi răspund în limba lui Baudelaire și începem să ne conversăm despre orice în afară de problemele mele medicale. Mă studiază din cap până în picioare, bâlbâie ceva în pașună și primește un răspuns scurt și concis (urma să aflu mai târziu că îl interesa câți ani am și de cât timp sunt în Kabul) și mă trimite la o radiografie undeva la subsol, singură de data aceasta, cu liftul, unde urma să întreb de asistentul de la radiologie. Ajung; o lumină surdă și oarbă, coridoare pustii și nici țipenie de om. Ciocnă la o ușă cu un semn de „Atenție, Radioactivitate!”, mi se răspunde după câteva secunde și sunt invitată în incintă. Pentru prima dată cineva mă întreabă ce mă deranjează și de ce am ajuns la spital, mi se face o radiografie și devin brusc interesantă datorită brățării de lemn de la mână cu o aparentă cruce teutonă pe ea. Îmi aduc aminte că o promisem de la prietena mea Gabi cu ceva timp înainte de a pleca din București, o amintire de la Athos, o pusesem pe mâna dreaptă lângă celelalte brățări cu măștișoare și uitasem firește să le mai dau jos. Încerc să îi explic individului că este un cadou și nu are nicio conotație religioasă, dar sunt forțată să o înlătur pe motiv de radiografie invalidă. Urmează un discurs de 5 minute despre Allah, Mohammed și islam și sunt lăsată să plec în momentul în care cu stupoare îmi observă un pandantiv de argint la gât cu nazar boncuğu (o amuletă rotundă albastră cu un ochi în mijloc, folosită ca protecție împotriva deochiului) și o hamza (literă din alfabetul arab) atașată. Mă gândesc că nu trebuie să discriminez pe nimeni și îi arăt și celelalte două brățări de picior, una budista și cealaltă hindusă, se uită cu oareșce mirare la mine și mă trimite la etaj cu radiografia în mâna beteagă. Diagnosticul: „sindrom de tunel carpian” de la prea multă „dactilografieră”. Tratamentul: repaos, masaj și ceva analgezice, paracetamol și nurofen forte timp de câteva zile. „Aici orice trece în două săptămâni”, zise medicul ortoped râzând. „Iar dacă nu trece înseamnă că nu mai sunteți în Afganistan!” Cu o așa confirmare mă motivez și plec veselă spre casă, cu celebra replică din Vrăjitorul din Oz în minte: „Toto, I’ve a feeling we’re not in Kansas anymore!” Și într adevăr nu mai eram: am ținut mâna însă într-o atelă în următoarele trei luni și am repetat radiografia în România la primul R&R. După patru ani, simptomele încă persistă.

Se pare că medicul meu cu afinități francofone a avut perfectă dreptate.

Puțin înainte de invazia sovietică din 1979, Afganistanul se înscria ca pit-stop obligatoriu în drumul spre India, pe celebra „Kathmandu trail” sau “hippie trail”, ruta terestră care pornea din vestul Europei și mergea până în Delhi sau Goa, foarte populară în rândul hipioților începând cu anii 1950 și până spre finalul anilor 1970. Traversa Europa trecând prin Turcia, Iran, Afganistan, Nepal având ca destinație finală India. Era nirvana hipioților vestici cu păr lung și haine colorate, iar capitala sa, Kabulul, cu al său cimitir britanic mai păstrează câteva din însemnele de altădată și martirii pe altarele opiumului. Pe celebra Chicken Street, odinioară un rai al căutătorilor de anticariate, cojoace afgane sau bijuterii din argint și pietre semiprețioase, se află acum magazine obscure ce vând covoare cu trandafiri și arme, pumnale vechi, bijuterii din onix sau lapis lazuli, buticuri de orice tip cu ustensile casnice și câteva restaurante de cartier. După aproape 40 de ani de invazii, război civil, rachete ale mujahedinilor și un regim infernal al terorii impus de către talibani, farmecul străzii a rămas însă la fel. Este una dintre cele mai animate zone ale orașului, împânzită de expați bulversați, care își fac ultimele cumpărături înainte de a pleca spre casă. Vanzători care te îmbie cu ceai, năframe aruncate în aer, miros de miel la grătar și covoare în care ți se afundă degetele de la picioare. Pe dealurile din apropiere, în întreaga vale a Kabulului, casele se ridică una lângă alta, tăcute și pestrițe. Majoritatea albe sau gri, pe care se aștern vremelnice furtunile de praf.

Vinerea era zi liberă. Pe care o petreceam împreună cu puținii prieteni aciuai de pe la ambasade sau alte agenții de dezvoltare prin restaurantele din centru, dacă aveam undă verde că nu se preconizează niciun atentat sau în vizite comune purtați de mașinile blindate. În spatele gardurilor electrificate, de beton armat. Deși nu cu atât de multe opțiuni de petrecere a timpului liber conform standardelor vestice, Kabulul are farmecul său de a lega oamenii. De la serile de bridge sau poker în care colegii își pierdeau și ultimii bani de diurnă, la petreceri dansante și seri în care găteau împreună. Oamenii se schimbau la 2-3 luni în funcție de durata misiunilor și a contractelor de grant. Te întâlneai des cu persoane pe care știai că nu ai să le mai vezi a doua oară, beai un pahar de ceva (tare!) și vă povesteai viețile și angoasele. Un fel de speed-dating de Kabul.

La o primă vizită în capitala afgană, cerul orașului pare brăzdat de fluturi, păsări sau bucăți de hârtie purtate de vânt. În realitate, la o privire mai atentă, ochiul descoperă sute de zmeie în culori strălucitoare mâinate de vânturile puternice de la vest. Interzisă în timpul regimului Taliban ca fiind o manifestare anti-islamică, gudiparan bazi (înălțarea de zmeie) a ajuns astăzi o artă locală, practică deopotrivă de copii și adulți ca hobby urban. „Când avem competiții, le înălțăm atât de sus încât să putem tăia sfoara oponentului”, ne mărturisește Jawid, un bărbat pe la 40 de ani, ars de soare și cu părul buclat. „Iar dacă pierd, îi cedez zmeul; m-au învățat copiii să îl las liber. Nicio pasăre n-ar trebui să aibă aripile frânte.”

Cele mai inedite evenimente sunt probabil nunțile, cu sume fabuloase de 30 000\$ – 50 000\$ plătiți pentru, nu de

multe ori, petreceri cu peste o mie de invitați. Magazinele cu rochii de mireasă pentru prințese și saloanele de înfrumusețare au început să domine străzile Kabulului. Nu este chiar imaginea pe care te aștepti să o întâlnești într-un oraș măcinat de război și convoaie militare. Iar farmecul capitalei afgane stă tocmai în faptul că lângă scheletul unui tanc rusec plin de rugină găsești o monstruoasă sală de nunți cu beteală și luminițe sclipitoare. Nu toți afganii însă își permit un astfel de lux. Majoritatea celor cu care am interacționat în preambulările de monitorizare în Kabul sau provinciile învecinate, în Nangarhar sau Parwan, trăiau sub limita de subzistență, cu un sac de orez pe lună, câteva găini în curte și cu speranța unei zile de mâine mai bune. Foloseam deseori sălile de nunți ca spații de întâlnire a comunităților, în principal datorită mărimii și faptului că puteam cu ușurință împărți localul în două, cu dependențe separate pentru bărbați și femei. Iar persoanele care ni se perindau prin față erau, nu de multe ori, sub influența acută a narcoticelor, cu ochi tulburi și gesturi lente. Cei mai săraci dintre ei trăiau pe stradă, sub numeroasele poduri din Kabul, acoperiți în păături destrămate și cerșind pentru următoarea doză de heroină sau opium. Mulți cu dizabilități și handicap fizic, fiind un fapt comun să vezi în special bărbați deformați de război, balastul social al unei lumi în schimbare.

Recunosc că macii sunt florile mele preferate, cu petalele lor de catifea și efemeritatea existenței. Precari, sensibili și atât de greu de crezut că pot supraviețui sub vântul și praful arid al acestei țări. Din cele 34 de provincii ale Afganistanului doar 10 nu au plantații de maci pentru extragerea de opium. Lanurile lila, albe sau roșii se întind în Nangarhar, Hilmand sau Kandahar păzite 24/7 de Kalashnikoave și fețe încruntate. Cum mergi înspre granița cu Pakistanul, panourile solare trădează prezența unor veritabile ferme cu sisteme de irigații puse la punct pe hectare întregi, care au reușit în ultimii ani să reducă sesizabil costurile de producție asociate vechilor generatoare pe diesel. „Războiul macilor” naște controverse între fermieri. „De ce în Europa vi se permite să vindeți alcool și țigări și nu heroină? Cel puțin în islam ambele sunt considerate haram!” ne explică Mohammed-Ali, un fermier vesel, întâlnit în pit-stopul nostru către Jalalabad. Lipsa acută a locurilor de muncă, dar și a alternativelor viabile de susținere a unui nivel de trai decent, face ca multe comunități să devină dependente de cultivarea (și nu de puține ori consumul) de opium. Fermierii afgani continuă să cultive maci pe scară largă, chiar dacă în ultimii ani prețul de export a scăzut considerabil iar Afganistanul rămâne pe primul loc la producerea și exportul de opioide. Un motiv adiacent suficient pentru a menține activ un război ce a marcat generații.

Afganistanul este casă pentru o semnificativă minoritate Hazara, mulsumani Shi'a cu o aparentă fizionomie est-asiatică, mai apropiați de mongoli decât de cei majoritari pastuni ai Afganistanului. Este final de iulie, uscat cu numeroase furtuni de praf și nisip, iar a doua zi este anunțat un marș de protest al populației Hazara în centrul Kabulului cu deplasări pe Darulaman Road înspre Parlament. Deși numeroase agenții de securitate contestă organizarea pe motiv vădit de atentate teroriste din partea ISIS, marșul se desfășoară lent începând cu ora 8 dimineața.

O bubuitură surdă, un nor de praf și țipete infernale care se pot auzi foarte clar din camera mea cu vedere la munți. Cobor repede spre bucătărie, dau peste gârzi, îi întreb într-o combinație de engleză și cuvinte stălcite în pașună ce anume s-a întâmplat tocmai în momentul în care telefoanele încep să sune și mesajele de evacuare se instalează subit. Mă gândesc că a doua zi aveam de gând să plec la Bamiyan să văd într-un final sculpturile în piatră și rămășițele trecutului budist. Voi avea, în schimb, o panoramă a Dohăi și trei zile de concediu forțat. Într-o fracțiune de secundă îmi amintesc de Farzaad, colegul și bunul meu prieten Hazara a cărui familie mă invitase la cină cu câteva zile în urmă și care urma să participe la presupusul marș. Alerg pe scări, întreb, încerc să îl sun și când în cele din urmă observ că nu se găsește în birou, deși era întotdeauna punctual și primul la datorie, mă trec fiori reci de sudoare pe spate și încerc să mă țin de o balustradă.

Deși probabilitatea statistică de a muri într-un atentat sinucigaș este mai mică decât aceea de a fi spulberat pe șoselele Londrei, când vine vorba despre Afganistan, o frică irațională și nejustificată aruncă un val gros asupra vieții de zi cu zi. Adevărul este că viața își continuă cursul firesc după asemenea evenimente sinistre, iar cea mai bună alternativă de a te proteja este acceptarea. La doar câteva ore după explozii, oamenii încep să își reconstruiască pereții caselor, să instaleze noi geamuri la ferestre și să purceadă la cumpărături pentru masa de seară. Viața revine la normal în doar câteva minute, dacă nu chiar secunde. Iar moartea devine parte integrantă a realității de zi cu zi. Nu de puține ori am rămas fără cuvinte și ușor bulversată când colegi îmi povesteau cu o seninătate acidă de rude ucise, frați, părinți sau parteneri de viață, copii de doar câteva luni. Oameni aflați din nefericire în locul nepotrivit într-un moment nefast. Amintirea că într-un final toți suntem datori cu cel puțin o moarte.

„Tărâmul macilor lila”, cum îl numeam de fiecare dată când memoria începea să îmi joace feste. Cu prea mulți copii și prea puțină copilărie. Cu oameni pe care îi aveam „sub semnătură” și de care răspundeam, le dădeam clearance-ul de securitate și îi trimiteam pe teren, în „gura șacalului”. Este seară și petrecerea în toi, deși câteva zile mai înainte 80 persoane au fost asasinat și peste 230 rănite într-unul dintre cele mai sângeroase atentate ale anului în curs. O lumină slabă, artificială și cei peste 30 de oameni prezenți se delectează cu bere și whisky, pe ritmuri de salsa. Nimeni nu se gândește la moarte, ci doar cum să îngurgiteze mai repede bucățile tihnite de pizza. Dacă aș mai alege vreodată să vin în Afganistan? De o mie de ori, da! Pentru zmeiele multicolore care brăzdează libere zi de zi cerul Kabulului, apusurile de soare de pe Hindu Kush, pentru zâmbetul unor oameni ca Bahir, pentru speranță, optimism debordant și încredere în mai bine. Trimit un reply la un email urgent de pe telefon și mă gândesc din nou la Farzaad. La întrebarea mea panicată, răspunsul vine brusc și este covârșitor: „Dacă nu apare în 30 minute, probabil că a murit!”, zice un coleg cu un zâmbet cinic pe față, „Este Shi'a, iar ISIS își cere dobânda! Cine l-a pus să se ducă la protest?”. Câteva fumuri mai târziu și se aude în surdină una dintre melodiile preferate ale serii: „If I can make it there / I'll make it anywhere / It's up to you... Kabul, Kabul!”

NOBIL DAC in Bucuresti !!!

Daniel ROXIN

În 14 martie 2020, a fost amplasată în București pe Bd. Dacia nr. 21 (în apropiere de Piața Romană) o replică a unei statuii antice romane care reprezintă un nobil dac. Originalul se găsește în Grădinile Boboli din Florența. Proiectul a fost realizat de Asociația Identitate Culturală Contemporană, în colaborare cu istoricul Leonard Velcescu.

În prima etapă, statuia a fost dezvelită, anul trecut, în 25 iunie, în incinta Muzeului Național de Istorie al României, pentru ca ieri, după parcurgerea tuturor etapelor necesare aprobării, să fie amplasată în București.

Evenimentul este extrem de important pentru că este prima și singura statuie a unui DAC din București. Mai mult decât atât, potrivit istoricului Leonard Velcescu, este posibil ca această statuie din Florența, a cărei replică a ajuns în București, să fie chiar reprezentarea chipului lui Decebal (Argumentele le veți putea citi mai jos)

Iată ce spunea despre acest proiect directorul Muzeului Național de Istorie al României, Ernest Oberlander Târnoveanu: „Statuia nobilului dac, care vine înapoi în țară de la Florența la Muzeul Național de Istorie a României, pentru puțină vreme, este o ilustrație foarte plastică a proverbului românesc: Nu este pentru cine se pregătește, e pentru cine se nimerește. În urmă cu câteva luni am fost contactat de dl. Pîrlea cu rugămintea de a găzdui această statuie la Muzeul Național de Istorie a României până când se vor găsi mijloacele și se vor rezolva toate aspectele legale și tehnice pentru amplasarea în for public în București. A fost o propunere surprinzătoare și onorantă, dar în același timp trebuie să vă mărturisesc că mi-a dat multe bătăi de cap. Nu este ușor să devii peste noapte gazda unui monument de asemenea dimensiuni și de o asemenea greutate în condițiile în care această superbă clădire, care este Muzeul Național de Istorie a României, nu se simte prea bine.”

Pornind de la lucrarea lui Leonard Velcescu, „Dacii în sculptura romană. Studiu de iconografie antică”, premiată de Academia Română, în care sunt inventariate toate statuile dacilor realizate de romani, echipa AICC, împreună cu academicianul Alexandru Vulpe, a ales să realizeze copia unui monument antic reprezentativ pentru istoria noastră.

„În studiile mele am susținut ca o ipoteză plauzibilă că este posibil ca această reprezentare să fie regele Decebal. De ce? Nu este o idee chiar superficială. Capul antic al acestei statuii, cum îl avem în imaginea aceasta și în afișul din spate, se mai găsește în Muzeul Vatican, același cap identic. Deci această statuie împreună cu altele au fost făcute în perioada romană, în perioada lui Traian, perioada de apogeu a artei romane. Artiștii romani nu se amuzau să reproducă de două ori același cap de nobil numai dacă ar fi fost o reprezentare a unui personaj important de rang înalt de dac și, bineînțeles, logic, este posibil să fie Decebal.

Realizarea concretă a statuii a fost făcută la Carrara, unde sunt cariere de marmură albă de Carrara. Originalul este din porfir roșu adus din Egipt, iar capul și mâinile din marmură albă de Carrara. Noi, inițial, am fi vrut să o facem din porfir, dar atelierul Bazzanti ne-a spus imediat că în porfir nu se mai sculptează de mult timp. De ce? Este o rocă foarte dură, vulcanică. Pe scara rezistenței materialului rocilor, de la 1 la 10, diamantul are 10, porfirul are 8. Vă dați seama, dați cu dalta în ea și iese scântei. De ce acest porfir roșu antic din Egipt era considerat piatră regală, monopol imperial? Pentru că pe vremea aceea nu aveau voie să se sculpeze decât împărații romani și anumite zeități romane. Această statuie a făcut parte din Forul lui Traian ca multe altele, în jur de 100 de statui, care împodobeau curtea interioară la înălțimea nivelelor porticurilor. Trei serii de statui au fost făcute din marmură albă de Carrara, din porfir roșu, cum este aceasta, și din marmură colorată de tip pavonazzetto.

Noi am făcut o replică după această statuie de la Florența împreună cu mediul privat, care ne-a ajutat foarte mult, și nu numai atât, și statul român și Academia Română au susținut acest proiect frumos și foarte important pentru cultura și identitatea României”, a declarat Leonard Velcescu, doctor în artă și istorie veche la École de Pratique des Hautes Études (Sorbona).

Mai multe informații despre acest proiect puteți afla aici: aiccromania.org

Propus de Florin Grigoriu

GH. A. NEAGU – MAESTRU AL IRONIEI

Constantin MIU

Un aspect care nu a mai fost adus în discuție până acum de către critica de întâmpinare, în privința prozelor scurte ale lui Gh. A. Neagu este ironia cultivată cu subtilitate de către prozatorul din Focșani.

Un atare tip de ironie transpare din volumul **Oul de zăpadă** (Editura StudiS, Iași, 2018). Bunăoară, în Moartea din bostan, la început, autorul ironizează aroganța progeniturii unui om de afaceri (care exultă, ori de câte ori își privește chipul pictat în biserică, în mărime naturală, „*asemenea marilor voievozi, fără să-i pună coroniță pe cap*” – p. 104, ca urmare a deselor donații în bani către biserica locală), Petruș Marcu fiind obișnuit cu petrecerile sponsorizate de babacul său: „Își puse pofta în cui, apucându-se de alt chef prelungit, pe banii babacului.” (p. 104).

Într-o discuție cu fiul său (care după ce-și anunță tatăl că va da o petrecere de Halloween, îi gâdilă acestuia orgoliul: „O să vin cu gașca să petrecem Halloweenul aici, acasă! Trebuie să-mi iei un dovleac arătos, demn de rangul domniei tale. – s. n., p. 105), Dan Marcu își etalează grandomania, lăudându-se: „O să-ți aduc cel mai mare bostan din America, să crape lumea de ciudă! O să filmez petrecerea și o s-o dau pe post, să vadă toată lumea că unul este Marcu, care trage cu arcu’ ! (p. 105).

Linștea de mormânt așternută în camera chefiilor îl face pe tatăl gazdei să creadă că zurbagii s-au potolit: „– la

te uită, își zise, s-au cumișit copiii, le-a venit mintea la cap, nu alta!” (p. 110).

Finalul prozei aduce în fața cititorului umorul macabru: în timp ce Marcu își contemplă „*chipul de pe perete, întunecat de fumul gros al multelor lumânări*” (p. 110), avocatul tocmit de Marcu, spre a-i apăra fiul într-un proces cu fiul ambasadorului turc, răsuflă ușurat că a scăpat de corvadă, deoarece ștrulubaticul Petruș Marcu murise mușcat de șerpia aflați în burta bostanului comandat de tată, taman din America.

Proza Tristețea lui Dumnezeu are ca sursă a ironiei desacralizarea sacrului. Aici, Dumnezeu se confruntă cu o situație de excepție: primise o puzderie de reclamații la adresa Sf. Petru (apucătură specifică pământenilor – n. n.). „*Raiul devenise aproape gol. Sf. Petru devenise atât de exigent, încât umpluse ladul (cu oameni păcătoși – n. n.) până peste poate.*” (p. 114).

Dintr-o discuție între Talpa ladului și Belzebut, aflăm că diavolii sunt pe punctul de a se revolta, din cauza condițiilor precare de muncă. „*Înghesuiala din cazane i-a făcut să nu mai aibă loc de zmoală (pe care o recicla la nesfârșit – n. n.), de-au ajuns păcătoșii să fie mai mult copti decât fierți, mai mult prăjiți pentru păcatele lor.*” (p. 115).

Dumnezeu va ține cont de cererea lui Belzebut și va transfera ladului suflete din Rai, ca și diavolii să-și câștige o pâine cinstită (cf. p. 119). Mai mult chiar, îi solicită Sfântului Petru să-i predea lui Iisus cheile Raiului, iar el să meargă să facă dreptate pe pământ. (cf. p. 117). Însă, la scurt timp, Tartorul cel Mare va cere iar audiență la Dumnezeu, de astă dată, pentru că are cazanele goale: Iisus, în mărinimia lui, ierta de păcate toți oamenii – cf. p. 118).

Culmea ironiei este atinsă de hotărârea Tatălui Ceresc de a renunța la serviciile Sfântului Petru: „*...îți poruncesc să-l faci pe Sf. Petru să*

înțeleagă, pas cu pas, că nu mai am nevoie de serviciile sale! (...) – Și o să rămână șomer? Ar fi primul sfânt șomer! (...) – Ghinion! Și sfinții trebuie să dea socoteală pentru păcatele lor.” (p. 119). Replica este dură – semn că sacrul, prin păcătoșenie nu mai are nimic din sfințenia biblică, ci s-a degradat, fiind asemenea profanului.

Generalul și bicla ironizează autoritățile care deturnează un eveniment comemorativ într-un fapt banal, dar și generația actuală de tineri insensibili la trecutul glorios al neamului: „*Participanții vor face un popas și la mormântul Ecaterinei Teodoroiu. Poate se mai rujează și ea cu această ocazie, că prea arată ca o măicuță în tot felul de filme.*” (p. 128). Culmea insensibilității este atunci când organizatorul unei excursii pe bicicletă la Mausoleul de la Mărășești este interesat nu de exponate sau de cei care s-au jertfit, ci de un lucru stupid: „*Domnule muzeograf, sunt ceva pokemoni prin zonă? Întrebă cu haz și tupeu cel ce părea a fi organizatorul lor...*” (p. 130). Din cele relevate în această cronică, reiese indubitabil că dl Gh. A. Neagu este un maestru al ironiei.

Călătorie spre lumi viitoare

Constantin STANCU

Adrian Botez a ajuns la maturitatea deplină a creației sale. Pasionat de literatura cu mesaj, de cultură și de ideile înalte, el ne oferă, prin volumul de versuri *Cartea despre lumi viitoare**, apărută la editura

Rafet în anul 2020, o viziune de ansamblu, asupra trendului pe care se mișcă lumea. Pentru poet, speranța este importantă, ieșirea din criza spirituală actuală este posibilă într-un viitor incert pentru om și cert pentru Dumnezeu. Sătul de erorile sociale, în care se complăce individul comod, poetul își ia riscul de a aborda un subiect dificil: viitorul... Poezia vine din tensiune, creată de valul evolutiv actual, care a împins viața simplă la limita dintre două lumi. O limită sfâșiată de urlatul lupilor, de egoism, de lăcomie, de nepăsare.

Volumul nu este o carte de sociologie. Este o carte despre posibilitățile asumate ale omului, într-un mediu acid, creat chiar de el. Limita de opțiune este mult îngustată, astfel se pune problema unei/unor viitoare lumi. Cartea este șocantă, prin ideile tranșante expuse, prin forțele lirice abrupte, prin imprecizii, prin suferința impusă și autoimpusă. Ea are mai multe capitole, bine legate, cu mesaj direct și indirect, cu puterea de a reda perspectiva asupra existenței:

I. Înstrăinare; II. Carte despre lumi viitoare; III. Rouă fulgerătoare de Crist. IV. Epilog...

Titlurile sunt semnificative și exprimă viziunea fermă a poetului asupra vieții. La final, ne sunt comunicate câteva date despre scriitor, aprecieri critice și... autocenzura poetului asupra operei sale...

Putem constata că omul s-a înstrăinat de sine, de societate și, mai ales, de NATURĂ. S-a înstrăinat de Dumnezeu. De aici, focalizarea poetului asupra mesajului transmis de Iisus oamenilor, personajul central al Scripturii. Prezența Lui se simte de-a

lungul cărții, este punctul de tensiune dintre a exista și a pieri, dintre o lume și altă lume. De remarcat, la Adrian Botez, și legătura pe care o face între teologie și cultură, dintre crez și estetică, dintre idee și forma ideii, plus tehnica de modelare a ideilor în lirică. El își asumă anumite riscuri, pare ieșit din modele literare actuale, dar plusează pe literatura solidă, menită să dea direcția spirituală. Pentru poet, Iisus este Crist, un nume care dă o notă de apropiere și de intimitate cu personajul istorico-spiritual. Este un curaj asumat. Realitatea spirituală depășește realitatea imediată.

Cartea ne oferă tușe, teme, idei. De la carnea în mișcare, poetul acționează dinamic, ajunge la clopote seci, la șarpele timpului, la înghețul universului vizibil. Limitele lirice sunt forțate, poetul ajunge la apocalipsa pașnică și la metempsihoză și culminează în roua fulgerătoare de Crist. Preluând temele abrupte, din psalmii biblici, el aruncă lumini grele asupra forțelor negre din univers și din sufletul omului. Anotimpul preferat este iarna, sugerându-ne că lumea a înghețat, s-a blocat. Oamenii au uitat să fie oameni, există un dans demonic în lume, iar Iuda (trădătorul) merită o baladă, este vedeta la modă. Omul călătorește în cosmos, cu planeta pământ - oamenii sunt matrozii de serviciu, ei pot da direcție, dinamică, speranță...

În poemele sale, autorul apelează la elemente din folclor, din teologie, din istoria de ieri și de azi, din mitologie sau din literatura veche, forțată de textele Bibliei, cu previziuni, cu legile spirituale, la lucru în viața omului. Este o poezie complexă, care se lasă cu greu definită de teoria literară, dar în legătură cu revolta atâtor artiști, în fața unei realități crude. Lumea de astăzi, precum în unii psalmi, este o lume a căderii, a mizeriei morale și a trădărilor de toate felurile. Ideile se exprimă tranșant: *Blestemată Țară – blestemat popor; apar imagini dure: impostori, ploaie de muci, minciuna la modă, somnul ideal, risipă, șantaj, boli, snobism, prostie, cretini, lingăi etc.* În ultima parte, se reiau, în oglindă : speranța, salvarea omului, purificarea lumii, limpezirea orizonturilor spirituale. Puritatea se relevă prin roua fulgerătoare a lui Crist. Există o lume viitoare nădăjduită: cine este din neam ceresc nu moare niciodată... Poetul stă culcat în iarbă, natura participă la faptele omului pe Pământ, cu munții, cu

pădurile, cu animalele sălbatice, participă cu ninsoarea care acoperă negrele obsesii, cu bufnițe, cu albine, care fac posibilă viața... Poetul are menirea lui, în această istorie - Scripcarul cântă melodia armoniilor divine, iar Matrozii sunt cei responsabili de finalitatea istoriei, prin viețile oamenilor.

Deși poezia din acest volum este una dură, tranșantă, poetul realizează liniile lirice blânde, folosindu-se de zboruri și chemări: „*e Toamnă – Păsările zboară sus – pe Ceruri:/ cu Glasuri Depărtate – ne cheamă/ în lumea lor de dincolo de Geruri/ ...dar Cerul – de atâta Sânge – a-nceput să geamă...// Chemări – Chemări – o – Mistice Chemări/ spre ce ne îmbiați – spre ce Cărări?/ Copacii au ruginit de-atâta Așteptare/ a ruginit și Sufletu-mi de-atâta Întrebare...* (Zboruri și chemări, p. 54).

Versurile redau efectele faptelor din istorie asupra oamenilor, asupra naturii, asupra universului: restul de oameni e numai un Rest; pedepsit e Cuvântul; există o copie, din fiecare - în vitrină, pe Marte; descoperim Ochi pe Conștiință, Statui de Gheață; cenuși se scurg din ace de ceasornic; poți trage chiulul în Lumea Asta; păsările păcătuiesc prin a nu fi îngeri; Corabia Luminii clinește doar prin Sânge etc.

Centrarea dinamicii spirituale pe Hristos este declarată și de preferat. Rana universului se vindecă tot mai greu, omul a rănit peisajul cosmic cu indiferența sa: „*lasă-mă să-Ți sărut/ Rănila – să mă pot/ molipsi - și eu – de/ Răstignire – să devenim/ Frate și Soră – Ocean/ de-Aurora – plutind – auster – în/ Lumina Marii Răni – dintre/ Pământ și/ Cer*” (Lasă-mă, p. 77).

De remarcat grafia versurilor, ele încep cu literă mică, zicerea este lăsată să curgă liber. Marile idei și temele fundamentale sunt scrise cu literă mare, cititorul este avertizat că poemele au un sens înalt, declarat ca având sens, într-o lume dominată de comunicare haotică, manipulative. Este tipătul poetului, care dorește ca mesajul său să fie văzut/ auzit/ pipăit... În lipsa virgulei, el preferă linia de despărțire, mesajul pare construit din mii de părți, un puzzle, construit de autor cu migală, misterul făcând parte din stilul său. Disperarea este vizibilă, tipătul pare să fie regula prin care comunică indirect. De asemenea, el preia din tehnica marilor pictori, care au exprimat viziuni abrupte, din manuscrise vechi, atinse de misterul unor vise, care acoperă realitatea imediată. Poezia sa nu este neapărat religioasă, se bazează pe tehnica scrierilor apocaliptice, din primul secol, când acestea

preziceau căderea Imperiului Roman. Scribul preia din suferința picurată în cuvinte. Este o poezie clasică, solidă, atinsă de fulgerele unui modernism serios, care apelează la diverse științe, pentru a ajunge la știința adevărului adânc.

Despre poet au scris mai mulți pasionați de literatură, remarcând profunzimea ideilor, soliditatea mesajului și tăria spirituală a poemelor sale. Luminița Aldea reține, într-un articol dedicat operei lui Adrian Botez și publicat în revista electronică Romanian VIP – revista românilor de pretutindeni, Sydney/ Australia, din 12 iulie 2010: „*Uneori poetul este dur, inchizitorial, e fanatic, dar cum să fii altfel, când vezi că se intră cu bocancul, pe aurul limbii române, pe graiul lui Eminescu? Cum să fii când se distruge țara, când pleacă pruncii de acasă, când nu mai știi ce să crezi? Cum altfel să fii, în vremuri în care lumea pare că și-a pierdut busola? Cum să fii, când se pune lacăt pe vis și se rup toate aripile și se distruge Credința?... În vremuri din astea se nasc oameni – puțini, e drept – care propovăduiesc, ca Sfântul Ioan în pustiu. Slujesc cu slova, pământul, Neamul cărora aparțin - și naționalismul e ca o flacără vie și e o cale...*”

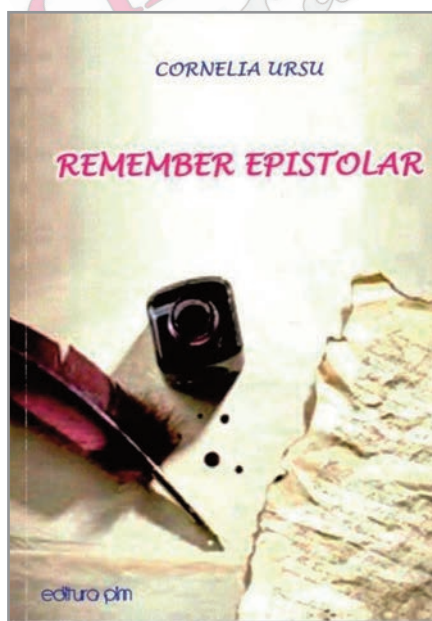
Adrian Botez este un poet incomod, pentru că refuză modele literare, scrisul de conjunctură și pentru că solicită cititorul și-i impune o anumită linie de plutare, în marea de metafore și idei. Ca orice scriitor care se respectă, el nu cedează ispitelor de moment și curentelor literare la modă. Are o viziune estetică proprie, forjată la școala pasionaților de frumusețe, apelând la liniile de forță ale cărturarului, care știe direcția, într-o lume volatilă. Chiar dacă apelează la cuvinte obișnuite, uneori vulgare, el integrează gândurile într-un sistem, care are o finalitate spirituală evidentă. În poemul Noaptea Sfântului Bartolomeu a poezilor (p. 50-52) el devoalează destinul poezilor considerați „cioflingari”, masacrați într-o noapte, împreună cu adevărul. Poetul ia în derâdere moartea, la fel ca Villon altădată. Poetul este apărat de acel Adevăr, aparent ucis de mahalaua pierdută și gălăgioasă...

Ultimul poem din volum, intitulat Epilog (p. 105), ne arată ceva din contabilitatea divină, poetul este nemuritor, la braț cu Logosul... Călătoriile sale, prin Lumile Toate, i-au dat certitudinea unui final sub Armonii de Flori. Epopeea se sfârșește cu bine, există o punte spre Empireu... De aici, speranța - în stil clasic și ferm...

Aprilie 2020, texte din vremea pandemiei

Cărți din biblioteca revistei Climate literare

Cogito

„Sunt mai mulți proști, decât oameni, pe lume” - Heinrich Heine.

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;

web site: <http://climate.literare.ro>